

2025/2433

5.12.2025

ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2025/2433

z 29. júla 2025

o schéme pomoci SA.51501 (2021/C) (ex 2019/NN) (ex 2018/N) poskytnutej Českom v prospech veľkých podnikov pôsobiacich v poľnohospodárskej prvovýrobe

[oznámené pod číslom C(2025) 5149]

(Iba české znenie je autentické)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), a najmä na jej článok 108 ods. 2 prvý pododsek,

po vyzvaní zainteresovaných strán, aby predložili pripomienky v súlade s uvedenými ustanoveniami ⁽¹⁾, a so zreteľom na tieto pripomienky,

keďže:

1. POSTUP

- (1) Listom z 29. júna 2018 Česko notifikovalo Komisii schému pomoci SA.51501 (2018/N) – Česko, *Pomoc na poistné pre veľké podniky*, ktorou sa poskytuje pomoc na platby poistného pokrývajúceho škody na plodinách a hospodárskych zvieratách spôsobené prírodnými katastrofami, nepriaznivými poveternostnými udalosťami a škodcami rastlín alebo chorobami zvierat (ďalej len „schéma“).
- (2) Komisia požiadala o dodatočné informácie listami z 24. augusta 2018, 8. októbra 2018, zo 17. decembra 2018, 6. marca 2019, z 28. mája 2019 a 8. januára 2020. České orgány predložili doplňujúce informácie listami z 18. septembra 2018, 18. januára 2019, 23. apríla 2019, 23. septembra 2019 a 10. februára 2020.
- (3) Z informácií získaných počas predbežného preskúmania schémy vyplynulo, že určitá pomoc už bola poskytnutá veľkým podnikom na platby poistného pokrývajúceho škody na plodinách a hospodárskych zvieratách spôsobené prírodnými katastrofami, nepriaznivými poveternostnými udalosťami a škodcami rastlín alebo chorobami zvierat (ďalej len „individuálna pomoc“). České orgány poskytli túto pomoc v rámci schémy SA.49594 (2017/XA) ⁽²⁾, pričom sa domnievali, že príjemcovia sa kvalifikovali ako MSP.
- (4) Komisia prijala 12. januára 2021 rozhodnutie C(2021)34 final z 12. januára 2021 ⁽³⁾ (ďalej len „rozhodnutie o začatí konania“), ktorým informovala Česko, že sa rozhodla začať konanie stanovené v článku 108 ods. 2 ZFEÚ v súvislosti s i) individuálnou pomocou a so ii) schémou. Rozhodnutie o začatí konania bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* ⁽⁴⁾.
- (5) Listom z 19. februára 2021 predložili české orgány Komisii svoje pripomienky.
- (6) Komisia nedostala žiadne pripomienky od iných zainteresovaných strán.
- (7) Komisia požiadala české orgány o ďalšie vysvetlenia listami zo 4. augusta 2023, z 8. februára 2024 a zo 6. júna 2024. České orgány odpovedali listami z 24. augusta 2023, 28. februára 2024 a 26. júna 2024.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 60, 19.2.2021, s. 54.

⁽²⁾ SA.49594 (2017/XA) *Pomoc na poistné, TAM.*

⁽³⁾ Tamže.

⁽⁴⁾ Tamže.

2. PREDMET TOHTO ROZHODNUTIA

- (8) V tomto rozhodnutí sa posudzuje zlučiteľnosť i) schémy a ii) individuálnej pomoci uvedených v odôvodnení 3 s vnútorným trhom.

3. OPIS SCHÉMY

3.1. Cieľ

- (9) Cieľom schémy je poskytnúť pomoc na platby poistného a tým zabezpečiť širokú dostupnosť poistenia pre odvetvie poľnohospodárskej prvovýroby. Poistenie sa považuje za účinný nástroj riadenia rizík, ktorý poskytuje poľnohospodárom väčšie zabezpečenie v prípade nepredvídateľných škôd. V rámci schémy sa poskytuje pomoc na poistné pokrývajúce plodiny a hospodárske zvieratá.

3.2. Obdobie trvania

- (10) Podľa návrhu sa schéma mala uplatňovať od oznámenia rozhodnutia Komisie, ktorým sa schéma schvaľuje, do 31. decembra 2024.

3.3. Právne základy

- (11) Právny základ tvoria tieto právne akty:
- a) zákon č. 252/1997 Z. z. o poľnohospodárstve v znení neskorších predpisov [*Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů*], najmä jeho § 2da ods. 2 písm. c) a § 2da ods. 3 písm. f);
 - b) návrh zásad poskytovania pomoci na poistenie pre veľké podniky Podporným a záručným roľníckym a lesníckym fondom (ďalej len „zásady poskytovania“) [*Zásady pro poskytování finanční podpory pojištění pro velké podniky Podpůrným a garančním rolnickým a lesnickým fondem, a.s.*].

3.4. Rozpočet

- (12) Celkový rozpočet schémy sa odhaduje na 690 miliónov CZK (približne 25,8 milióna EUR⁽³⁾). Pomoc sa má financovať zo štátneho rozpočtu.
- (13) Orgánom poskytujúcim pomoc je Podporný a záručný roľnícky a lesnícky fond [*Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.*] Je to účelová vládna agentúra vo forme akciovej spoločnosti, v ktorej 100 % akcií vlastní štát. Pôsobí ako orgán poskytujúci pomoc na základe § 2da zákona č. 252/1997 Z. z. o poľnohospodárstve.

3.5. Forma pomoci

- (14) Pomoc by sa vyplácala vo forme priamych grantov. České orgány považujú túto formu pomoci za najvhodnejšiu na pokrytie nákladov na poistné.

3.6. Príjemcovia

- (15) Schéma je určená v prospech veľkých podnikov pôsobiacich v poľnohospodárskej prvovýrobe.
- (16) Počet príjemcov sa odhaduje na viac ako 1 000.
- (17) České orgány potvrdili, že podniky v ťažkostiach v zmysle bodu 33 ods. 63 usmernení o štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach⁽⁴⁾ (ďalej len „usmernenia z roku 2023“) nie sú oprávnené na pomoc v rámci schémy.

⁽³⁾ Odôvodnenie 6 rozhodnutia o začatí konania. Výmenný kurz CZK/EUR v deň notifikácie tejto schémy (29. júna 2018) bol 1 CZK = 0,03841 EUR.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 485, 21.12.2022, s. 1.

- (18) České orgány sa podobne zaviazali pozastaviť vyplácanie pomoci, ak má príjemca k dispozícii ešte predchádzajúcu neoprávnenú pomoc, ktorá bola na základe rozhodnutia Komisie vyhlásená za nezlučiteľnú (v prípade individuálnej pomoci alebo schémy pomoci), kým tento príjemca nevráti alebo neuloží na viazaný účet celkovú výšku neoprávnenej a nezlučiteľnej pomoci vrátane príslušných úrokov vymáhanej sumy.

3.7. **Ďalšie podrobnosti**

- (19) Česko má notifikáciou v úmysle doplniť existujúce opatrenie pomoci SA.49594 (2017/XA), ktoré bolo zavedené od 1. januára 2018 ⁽⁷⁾. Na toto opatrenie sa vzťahovala skupinová výnimka na základe nariadenia Komisie (EÚ) č. 702/2014 ⁽⁸⁾ (ďalej len „nariadenie ABER“) a jeho rozsah pôsobnosti bol obmedzený na MSP. Česko má preto notifikáciu v úmysle zaviesť základ pre pomoc v prospech veľkých podnikov.
- (20) Podľa vnútroštátneho právneho základu sa za „prírodné katastrofy“ považujú zemetrasenia, lavíny, zosuvy pôdy a záplavy, tornáda a prírodné požiare. Za „nepriaznivé poveternostné udalosti“ sa považujú nepriaznivé poveternostné podmienky, ako sú mráz, búrky a krupobitie, ľad, silný alebo dlhotrvajúci dážď, sucho alebo iné nepriaznivé poveternostné podmienky. „Škodcovia rastlín“ sú akýkoľvek druh, kmeň alebo biotyp rastlinných alebo živočíšnych patogénov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty.

Pomoc na poistenie pokrývajúce škody na plodinách

- (21) Pomoc sa môže poskytnúť pestovateľom, ktorí uzavru poistenie úrody vo vlastnom mene a zaplatia poistné najmenej vo výške 1 000 CZK (približne 37,4 EUR) za príslušný rok. Lesy a lesné škôlky sa nepovažujú za plodiny.
- (22) Intenzita pomoci závisí od druhu plodín. Pohybuje sa od 35 % do 65 % zdokumentovaných nákladov na poistenie špeciálnych plodín za príslušný rok. V prípade ostatných plodín sa intenzita pomoci pohybuje od 10 % do 50 % zdokumentovaných nákladov na poistenie za príslušný rok.
- (23) „Špeciálne plodiny“ sú najmä:
- a) trvalé plodiny vrátane škôlok, t. j.: vinič, chmeľ, ovocie (marhule, jablká, hrušky, čerešne, broskyne, ríbezle, egreše, orechy, mandle, dule, slivky, slivky guľatoplodé, slivky guľatoplodé ringlotové, maliny, ostružiny, jarabina, arónia čiernoplodá, gaštany jedlé);
 - b) jahody;
 - c) zemiaky;
 - d) cukrová repa;
 - e) zelenina;
 - f) okrasné rastliny vrátane škôlok, liečivé, aromatické a kulinárske rastliny, makovité;
 - g) priadne rastliny (ľan a konope);
 - h) produkcia tráv a dŕateliny pestovaných na osivo.

Pomoc na poistenie pokrývajúce škody na hospodárskych zvieratách

- (24) Pomoc sa môže poskytnúť chovateľom hospodárskych zvierat, ktorí uzavru poistenie hospodárskych zvierat vo vlastnom mene a zaplatia poistné najmenej vo výške 1 000 CZK (približne 37,4 EUR) za príslušný rok.

⁽⁷⁾ Pred 1. januárom 2018 sa pomoc poskytovala na základe opatrenia SA.40185 (2014/XA).

⁽⁸⁾ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 702/2014 z 25. júna 2014, ktorým sa určité kategórie pomoci v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom pri uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 193, 1.7.2014, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/702/oj>).

- (25) Intenzita pomoci sa pohybuje od 35 % do 65 % zdokumentovaných nákladov na poistenie.

Ďalšie podmienky

- (26) České orgány potvrdili, že platby poistného musia byť obmedzené na kompenzáciu nákladov na náhradu škody spôsobenej príslušnými udalosťami (odôvodnenie 20) a že sa môžu vzťahovať len na skutočnú výrobu pred vznikom škody. V poistných zmluvách by sa okrem toho nevyžadoval ani neuvádzal druh ani množstvo budúcej výroby.
- (27) České orgány potvrdili, že pomoc sa nemôže obmedzovať na poistenie poskytované jedinou poisťovňou alebo skupinou spoločností a že pomoc nemôže byť podmienená uzavretím poistnej zmluvy so spoločnosťou so sídlom v Česku.
- (28) Žiadatelia o pomoc musia uzavrieť poistnú zmluvu s poskytovateľom poistenia, ktorý má s orgánom poskytujúcim pomoc dohodu o spolupráci⁽⁹⁾. Požiadat' o uzavretie takejto dohody o spolupráci s orgánom poskytujúcim pomoc môže každý poskytovateľ poistenia.
- (29) Podľa vnútroštátneho právneho základu a ako potvrdili české orgány, žiadosť o poskytnutie pomoci sa musí predložiť pred zaplatením poistného.
- (30) Žiadosť o poskytnutie pomoci musí obsahovať meno/názov žiadateľa a informácie o veľkosti podniku, opis projektu alebo činnosti vrátane miesta, kde sa uskutočnia, dátumu začatia a ukončenia realizácie, výšku pomoci potrebnú na realizáciu a oprávnené náklady.
- (31) Žiadatelia musia v žiadosti opísať situáciu, ktorá by nastala bez pomoci (kontrafaktuálny scenár) a predložiť listinný dôkaz na doloženie kontrafaktuálneho scenára opísaného v žiadosti. Pri doručení žiadosti musí orgán poskytujúci pomoc vykonať kontrolu vierohodnosti kontrafaktuálneho scenára a potvrdiť, že pomoc má požadovaný stimulačný účinok.
- (32) Pomoc nemožno kumulovať s pomocou poskytnutou z iných miestnych, regionálnych, vnútroštátnych schém alebo schém Únie ani s pomocou *ad hoc* na tie isté oprávnené náklady.
- (33) Maximálnu intenzitu pomoci a výšku pomoci vypočíta orgán poskytujúci pomoc nediskriminačným spôsobom v čase poskytnutia pomoci. Oprávnené náklady musia byť doložené prehľadnými a aktuálnymi listinnými dôkazmi. Na účely výpočtu intenzity pomoci a oprávnených nákladov sa všetky číselné údaje musia použiť pred odpočítaním daní alebo iných poplatkov.
- (34) Daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) nepredstavuje oprávnené náklady na pomoc s výnimkou prípadu, keď nie je vratná podľa vnútroštátnych pravidiel.
- (35) České orgány vysvetlili, že sa neočakáva vplyv schémy na životné prostredie, pretože predstavuje len pomoc na platby poistného.
- (36) Rovnaké opatrenie nie je zahrnuté do českého strategického plánu, ale schéma bola v súlade so všeobecným cieľom spoločnej poľnohospodárskej politiky (ďalej len „SPP“), ktorým je podporovať konkurencieschopný a odolný poľnohospodársky sektor, stanoveným v článku 5 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115⁽¹⁰⁾, ako aj so špecifickým cieľom SPP, ktorým je podporiť hospodársky udržateľný poľnohospodársky príjem a odolnosť poľnohospodárskeho sektora a zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov, ako sa stanovuje v článku 6 ods. 1 písm. a) a b) uvedeného nariadenia.

⁽⁹⁾ Zoznam príslušných poisťovní je k dispozícii na adrese: <https://www.pgrlf.cz/programy/podpora-pojisteni-2/podpora-pojisteni/spolupracujici-pojistovny/>.

⁽¹⁰⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 z 2. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a (EÚ) č. 1307/2013 (Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>).

- (37) České orgány potvrdili, že v module Európskej komisie pre transparentné pridelovanie pomoci ⁽¹¹⁾ uverejnia úplné znenie schémy a jej vykonávacích ustanovení alebo právny základ pre individuálnu pomoc, totožnosť orgánu poskytujúceho pomoc a totožnosť príjemcov, ktorým bola poskytnutá individuálna pomoc presahujúca 60 000 EUR ⁽¹²⁾. České orgány potvrdili, že takéto informácie sa uverejnia po prijatí rozhodnutia o poskytnutí pomoci, uchovávajú sa najmenej desať rokov a širokej verejnosti budú dostupné bez obmedzení.
- (38) České orgány sa zaviazali prispôsobiť schému novým pravidlám ⁽¹³⁾, ktoré sú v platnosti od 1. januára 2023, a uplatňovať ich na schému ⁽¹⁴⁾.

4. OPIS INDIVIDUÁLNEJ POMOCI

4.1. Cieľ

- (39) Cieľom individuálnej pomoci bolo sprístupniť poistenie odvetviu poľnohospodárstva prostredníctvom čiastočnej kompenzácie nákladov na poistné. Oprávnené poistenie sa vzťahovalo na plodiny a hospodárske zvieratá.

4.2. Obdobie trvania

- (40) Individuálna pomoc sa poskytovala od 1. januára 2018 do 31. decembra 2022.

4.3. Právne základy

- (41) Česko poskytovalo individuálnu pomoc na základe schémy SA.49594 (2017/XA).

4.4. Rozpočet

- (42) Rozpočet individuálnej pomoci nebol stanovený. Zatiaľ čo formálne vyšetrovanie umožnilo identifikovať jedného príjemcu takejto individuálnej pomoci (odôvodnenie 261), individuálnu pomoc mohli dostať aj iní príjemcovia. Individuálna pomoc bola v každom prípade financovaná zo štátneho rozpočtu.
- (43) Orgánom poskytujúcim pomoc bol Podporný a záručný roľnícky a lesnícky fond [*Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.*]. Je to účelová vládna agentúra vo forme akciovej spoločnosti, v ktorej 100 % akcií vlastní štát. Pôsobí ako orgán poskytujúci pomoc na základe § 2da zákona č. 252/1997 Z. z. o poľnohospodárstve.

4.5. Forma pomoci

- (44) Individuálna pomoc bola poskytnutá vo forme priamych grantov. České orgány považovali túto formu za najvhodnejšiu na pokrytie nákladov na poistné.

4.6. Príjemcovia

- (45) Príjemcami individuálnej pomoci boli veľké podniky pôsobiace v poľnohospodárskej prvovýrobe.
- (46) České orgány potvrdili, že podniky v ťažkostiach v zmysle bodu 33 ods. 63 usmernení o štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach neboli oprávnené na pomoc.

⁽¹¹⁾ <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public/search/home/>.

⁽¹²⁾ Podľa časti I oddielu 3.2.4 usmernení sú členské štáty povinné uverejniť totožnosť príjemcov, ktorým bola poskytnutá individuálna pomoc presahujúca 10 000 EUR, na rozdiel od udelenej individuálnej pomoci presahujúcej 60 000 EUR podľa usmernení z roku 2014. České orgány sa zaviazali prispôsobiť schému novým pravidlám (odôvodnenie 38).

⁽¹³⁾ Usmernenia Európskej únie o štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach na roky 2014 až 2020.

⁽¹⁴⁾ Listom z 21. februára 2023 Česko bezpodmienečne vyjadrilo súhlas so zmenou svojich existujúcich schém pomoci tak, aby boli v súlade s usmerneniami z roku 2023 najneskôr do 30. júna 2023.

- (47) Rovnako nebola poskytnutá individuálna pomoc príjemcom, ktorí mali stále k dispozícii predchádzajúcu neoprávnenú pomoc, ktorá bola na základe rozhodnutia Komisie vyhlásená za nezlučiteľnú (v prípade individuálnej pomoci alebo v rámci schémy pomoci), kým tento príjemca nevráti alebo nepoukáže na viazaný účet celkovú sumu neoprávnenej a nezlučiteľnej pomoci vrátane príslušných úrokov za vymáhanie.

4.7. **Ďalšie podrobnosti**

- (48) V rámci schémy SA.49594 (2017/XA) sa za „prírodné katastrofy“ považujú zemetrasenia, lavíny, zosuvy pôdy a záplavy, tornáda a prírodné požiare. Za „nepriaznivé poveternostné udalosti“ sa považujú nepriaznivé poveternostné podmienky, ako sú mráz, búrky a krupobitie, ľad, silný alebo dlhotrvajúci dážď, sucho alebo iné nepriaznivé poveternostné podmienky. „Škodcovia rastlín“ sú akýkoľvek druh, kmeň alebo biotyp rastlinných alebo živočíšnych patogénov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty.

Pomoc na poistenie pokrývajúce škody na plodinách

- (49) Pomoc sa mohla poskytnúť pestovateľom, ktorí uzavreli poistenie úrody vo vlastnom mene a zaplatili poistné najmenej vo výške 1 000 CZK (približne 37,4 EUR) za príslušný rok. Lesy a lesné škôlky sa nepovažujú za plodiny.
- (50) Intenzita pomoci závisela od druhu plodín. Pohybovala sa od 35 % do 65 % zdokumentovaných nákladov na poistenie špeciálnych plodín za príslušný rok. V prípade ostatných plodín sa intenzita pomoci pohybovala od 10 % do 50 % zdokumentovaných nákladov na poistenie za príslušný rok.
- (51) „Špeciálne plodiny“ sú najmä:
- a) trvalé plodiny vrátane škôlok, t. j.: vinič, chmeľ, ovocie (marhule, jablká, hrušky, čerešne, broskyne, ríbezle, egreše, orechy, mandle, dule, slivky, slivky guľatoplodé, slivky guľatoplodé ringlotové, maliny, ostružiny, jarabina, arónia čiernoplodá, gaštany jedlé);
 - b) jahody;
 - c) zemiaky;
 - d) cukrová repa;
 - e) zelenina;
 - f) okrasné rastliny vrátane škôlok, liečivé, aromatické a kulinárske rastliny, makovité;
 - g) priadne rastliny (ľan a konope);
 - h) produkcia tráv a dŕateliny pestovaných na osivo.

Pomoc na poistenie pokrývajúce škody na hospodárskych zvieratách

- (52) Pomoc sa mohla poskytnúť chovateľom hospodárskych zvierat, ktorí uzavreli poistenie hospodárskych zvierat vo vlastnom mene a zaplatili poistné najmenej vo výške 1 000 CZK (približne 37,4 EUR) za príslušný rok.
- (53) Intenzita pomoci sa pohybovala od 35 % do 65 % zdokumentovaných nákladov na poistenie.

Ďalšie podmienky

- (54) České orgány potvrdili, že platby poistného museli byť obmedzené na kompenzáciu nákladov na náhradu škody spôsobenej príslušnými udalosťami (odôvodnenie 20) a že sa mohli vzťahovať len na skutočnú výrobu pred vznikom škody. V poistných zmluvách by sa okrem toho nevyžadoval ani neuvádzal druh ani množstvo budúcej výroby.

- (55) České orgány potvrdili, že pomoc sa nemôže obmedzovať na poistenie poskytované jedinou poisťovňou alebo skupinou spoločností a že pomoc nemohla byť podmienená uzavretím poisťnej zmluvy so spoločnosťou so sídlom v Česku.
- (56) Žiadatelia o pomoc museli uzavrieť poisťnú zmluvu s poskytovateľom poistenia, ktorý mal s orgánom poskytujúcim pomoc dohodu o spolupráci⁽¹⁵⁾. Požiadat' o uzavretie takejto dohody o spolupráci s orgánom poskytujúcim pomoc mohol každý poskytovateľ poistenia.
- (57) V rámci schémy SA.49694 (2017/XA), a ako potvrdili české orgány, žiadosť o poskytnutie pomoci sa musela predložiť pred zaplatením poisťného.
- (58) Žiadosť o poskytnutie pomoci musela obsahovať prinajmenšom meno/názov žiadateľa a informácie o veľkosti podniku, opis projektu alebo činnosti vrátane miesta, kde sa uskutočnia, dátumu začatia a ukončenia realizácie, výšku pomoci potrebnú na realizáciu a oprávnené náklady.
- (59) Pomoc nebolo možné kumulovať s pomocou poskytnutou z iných miestnych, regionálnych, vnútroštátnych schém alebo schém Únie ani s pomocou *ad hoc* na tie isté oprávnené náklady.
- (60) Maximálnu intenzitu pomoci a výšku pomoci mal vypočítať orgán poskytujúci pomoc nediskriminačným spôsobom v čase poskytnutia pomoci. Oprávnené náklady museli byť doložené prehľadnými a aktuálnymi listinnými dôkazmi. Na účely výpočtu intenzity pomoci a oprávnených nákladov bolo potrebné použiť všetky číselné údaje pred odpočítaním daní alebo iných poplatkov.
- (61) Daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) nepredstavovala oprávnené náklady na pomoc s výnimkou prípadu, keď nebola vratná podľa vnútroštátnych pravidiel.
- (62) České orgány vysvetlili, že pomoc nemala žiadny vplyv na životné prostredie, pretože len kompenzovala časť poisťného.
- (63) Rovnaké opatrenie nie je zahrnuté do českého strategického plánu ani českého programu rozvoja vidieka na roky 2014 – 2020, ale cieľ pomoci je v súlade so všeobecným cieľom spoločnej poľnohospodárskej politiky (ďalej len „SPP“), ktorým je podporovať konkurencieschopný a odolný poľnohospodársky sektor, ako aj so špecifickým cieľom SPP, ktorým je podporiť hospodársky udržateľný poľnohospodársky príjem a odolnosť poľnohospodárskeho sektora a zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov.
- (64) České orgány potvrdili, že v module Európskej komisie pre transparentné pridelenie pomoci⁽¹⁶⁾ uverejnia úplné znenie opatrenia a jeho vykonávacích ustanovení alebo právny základ, totožnosť orgánu poskytujúceho pomoc a totožnosť príjemcov, ktorým bude poskytnutá individuálna pomoc presahujúca 60 000 EUR⁽¹⁷⁾. České orgány potvrdili, že takéto informácie sa uverejnia po prijatí rozhodnutia o poskytnutí pomoci, uchovávajú sa najmenej desať rokov a širokej verejnosti budú dostupné bez obmedzení.

5. DÔVODY NA ZAČATIE KONANIA PODĽA ČLÁNKU 108 ODS. 2 ZFEÚ

- (65) Ako sa uvádza v odôvodnení 67 rozhodnutia o začatí konania, Komisia začala konanie podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ z týchto dôvodov:
- a) Pokiaľ ide o schému pomoci, Komisia mala pochybnosti týkajúce sa času, keď sa od podnikov vyžadovalo predložiť žiadosti o poskytnutie pomoci. Komisia preto vyjadrila pochybnosti aj o tom, či táto schéma spĺňa (formálne) kritérium stimulačného účinku.

⁽¹⁵⁾ Zoznam príslušných poisťovní je k dispozícii na adrese: <https://www.pgrlf.cz/programy/podpora-pojisteni-2/podpora-pojisteni/spolupracujici-pojistovny/>.

⁽¹⁶⁾ <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public/search/home/>.

⁽¹⁷⁾ Podľa časti I oddielu 3.2.4 usmernení sú členské štáty povinné uverejniť totožnosť príjemcov, ktorým bola poskytnutá individuálna pomoc presahujúca 10 000 EUR, na rozdiel od udelenej individuálnej pomoci presahujúcej 60 000 EUR podľa usmernení z roku 2014. České orgány sa zaviazali prispôsobiť schému novým pravidlám (odôvodnenie 38).

- b) Pokiaľ ide o individuálnu pomoc poskytnutú veľkým podnikom, Komisia mala pochybnosti týkajúce sa predloženia kontrafaktuálneho scenára a času predloženia žiadosti. Komisia preto vyjadrila pochybnosti, či je táto pomoc zlučiteľná s uplatniteľnými pravidlami štátnej pomoci, konkrétne s kritériom stimulačného účinku. Komisia konkrétne vyjadrila pochybnosti v súvislosti s predložením kontrafaktuálneho scenára a s časom predloženia žiadosti.

5.1. Pochybnosti týkajúce sa zlučiteľnosti schémy s vnútorným trhom

- (66) V súlade s článkom 107 ods. 3 ZFEÚ sa pomoc môže považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom iba vtedy, ak sa na ňu môže uplatniť jedna z výnimiek stanovených v uvedenom článku. V tomto prípade Komisia skúmala, či je možné uplatniť výnimku stanovenú v článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ.
- (67) Podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ možno pomoc považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak sa zistí, že pomáha pri rozvoji určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí, za predpokladu, že táto pomoc nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom.
- (68) V rozhodnutí o začatí konania Komisia posúdila zlučiteľnosť schémy s vnútorným trhom na základe usmernení Európskej únie o štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach na roky 2014 až 2020 ⁽¹⁸⁾ (ďalej len „usmernenia z roku 2014“), ktoré boli v tom čase v platnosti.
- (69) Komisia konkrétne posúdila zlučiteľnosť schémy s vnútorným trhom na základe časti I kapitoly 3 („Spoločné zásady posudzovania“) usmernení z roku 2014.
- (70) Pri tomto posudzovaní Komisia vyjadrila pochybnosti o zlučiteľnosti schémy s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, a to z dôvodu pochybností súvisiacich s časom predloženia žiadosti o poskytnutie pomoci.

Čas predloženia žiadosti

- (71) Podľa bodu 66 usmernení z roku 2014 možno pomoc považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom len vtedy, keď sa v dôsledku pomoci správanie podniku zmení tak, že sa podnik zapojí do ďalšej činnosti, do ktorej by sa bez tejto pomoci nezapojil alebo by sa do nej zapojil len obmedzene či iným spôsobom.
- (72) Podľa bodu 70 usmernení z roku 2014 Komisia zastáva názor, že pomoc nemá na príjemcu stimulačný účinok v prípadoch, v ktorých sa práce alebo činnosti začali vykonávať skôr, ako príjemca podal žiadosť o poskytnutie pomoci vnútroštátnym orgánom.
- (73) Podľa bodu 35 ods. 25 usmernení z roku 2014 „začatie prác na projekte alebo činnosti“ je buď začiatok činností alebo stavebných prác týkajúcich sa investície, alebo prvý právny záväzok k objednaní zariadenia alebo využitiu služieb, alebo akýkoľvek iný záväzok, na základe ktorého je projekt alebo činnosť nezvratná, podľa toho, čo nastane skôr.
- (74) Podľa pravidiel schémy sa žiadosť o poskytnutie pomoci musí predložiť po uzavretí poisťnej zmluvy, ale pred zaplatením poisťného (odôvodnenie 29).
- (75) V odôvodnení 66 rozhodnutia o začatí konania Komisia vyjadrila pochybnosti o tom, či je takýto vnútroštátny postup v súlade s bodom 35 ods. 25 usmernení z roku 2014, konkrétne či sa žiadosti o poskytnutie pomoci predkladajú predtým, ako nastane „začatie prác na projekte alebo činnosti“, ako je vymedzené v uvedenom bode. Komisia vyjadrila predbežný názor, že v tomto prípade uzavretie poisťnej zmluvy predstavuje prvý právne záväzný záväzok, a preto sa tento čas musí považovať za „začatie prác na projekte alebo činnosti“. Komisia preto predbežne dospela k záveru, že aby bol dodržaný súlad s bodom (70) usmernení z roku 2014, žiadosti by sa mali predkladať nielen pred zaplatením poisťného, ale aj pred uzavretím poisťnej zmluvy.

⁽¹⁸⁾ Ú. v. EÚ C 204, 1.7.2014, s. 1.

- (76) Na základe týchto úvah Komisia vyjadrila pochybnosti, či je schéma v súlade s pravidlami štátnej pomoci týkajúcimi sa stimulačného účinku ⁽¹⁹⁾.
- (77) Z týchto dôvodov Komisia začala konanie podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ a vyzvala Česko, ako aj všetky tretie strany, ktoré mohli byť ovplyvnené touto pomocou, aby predložili svoje pripomienky. Zároveň Komisia vyzvala Česko, aby poskytlo všetky informácie, ktoré môžu pomôcť pri posudzovaní pomoci.

5.2. Pochybnosti týkajúce sa oprávnenosti individuálnej pomoci

- (78) Komisia sa vo svojom rozhodnutí o začatí konania odvolala na trhové informácie získané počas predbežného preskúmania, z ktorých vyplýva, že individuálna pomoc bola poskytnutá určitým veľkým podnikom, ktoré orgán poskytujúci pomoc v čase poskytnutia pomoci chybné vyhodnotil ako MSP. Komisia sa domnievala, že takéto hodnotenie sa vykonalo z čisto formálnych dôvodov ⁽²⁰⁾, t. j. výlučne kontrolou formálneho splnenia kritérií vymedzujúcich MSP bez toho, aby sa zohľadnila ekonomická realita a zásady judikatúry uvedené v odôvodneniach 58 až 61 rozhodnutia o začatí konania. Komisia dospela k záveru, že Česko už poskytlo pomoc príjemcom, ktorí možno v čase poskytnutia pomoci nespĺňali vymedzenie MSP ⁽²¹⁾, a preto nemohli využiť schému SA.49594 (2017/XA). Komisia sa preto domnievala, že každá takáto individuálna pomoc poskytnutá už pred notifikáciou schémy, a teda pred jej schválením, bola neoprávnená, pretože bola poskytnutá v rozpore s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ ⁽²²⁾.
- (79) Táto úvaha, ktorú Komisia uviedla v rozhodnutí o začatí konania, vychádzala z jej výkladu článku 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu ABER, ako sa vysvetľuje v odôvodnení 61 uvedeného rozhodnutia. Komisia spresnila, že jej výklad vychádza z judikatúry Súdneho dvora a Všeobecného súdu Európskej únie (ďalej len „súdy Únie“), ktorý sa riadi zásadou praktického účinku.

5.3. Pochybnosti týkajúce sa zlučiteľnosti individuálnej pomoci s vnútorným trhom

- (80) V súlade s článkom 107 ods. 3 ZFEÚ sa pomoc môže považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom iba vtedy, ak sa na ňu môže uplatniť jedna z výnimiek stanovených v uvedenom článku. V tomto prípade Komisia skúmala, či je možné uplatniť výnimku stanovenú v článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ.
- (81) Podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ možno pomoc považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak sa zistí, že pomáha pri rozvoji určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí, za predpokladu, že táto pomoc nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom.
- (82) V rozhodnutí o začatí konania Komisia posúdila zlučiteľnosť individuálnej pomoci s vnútorným trhom na základe usmernení z roku 2014, ktoré boli v tom čase v platnosti.
- (83) Komisia konkrétne posúdila zlučiteľnosť individuálnej pomoci s vnútorným trhom na základe časti I kapitoly 3 („Spoločné zásady posudzovania“) usmernení z roku 2014.
- (84) Pri tomto posudzovaní Komisia vyjadrila pochybnosti o zlučiteľnosti neoprávnene poskytnutej pomoci s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, konkrétne v súvislosti s prítomnosťou stimulačného účinku. V tejto súvislosti Komisia preskúmala dve podmienky: predloženie kontrafaktuálneho scenára a čas predloženia žiadosti o poskytnutie pomoci.

⁽¹⁹⁾ Odôvodnenie 66 rozhodnutia o začatí konania.

⁽²⁰⁾ Odôvodnenie 57 rozhodnutia o začatí konania.

⁽²¹⁾ Odôvodnenie 62 rozhodnutia o začatí konania.

⁽²²⁾ Odôvodnenie 42 rozhodnutia o začatí konania.

Predloženie kontrafaktuálneho scenára

- (85) Podľa bodu 72 usmernení z roku 2014 musia príjemcovia, ktorými sú veľké podniky, v žiadosti o poskytnutie pomoci opísať situáciu bez pomoci, t. j. kontrafaktuálny scenár alebo alternatívny projekt či činnosť. Kontrafaktuálny scenár musí byť doložený listinnými dôkazmi a orgán poskytujúci pomoc mal povinnosť vykonať kontrolu vierohodnosti a potvrdiť stimulačný účinok pomoci.
- (86) Vo fáze rozhodnutia o začatí konania mala Komisia pochybnosti o tom, či sa táto požiadavka dodržiava v prípade veľkých príjemcov, ktorí dostali individuálnu pomoc uvedenú v odôvodnení 3. Komisia bola toho názoru, že táto podmienka nebola splnená z dôvodu nesprávneho uplatňovania vymedzenia MSP v súvislosti s vykonávaním schémy SA.49594 (2017/XA), na ktorú sa vzťahuje skupinová výnimka.
- (87) V tejto súvislosti Komisia v rozhodnutí o začatí konania poukázala na určité prvky vymedzenia MSP uvedené v prílohe I k nariadeniu ABER a na príslušnú judikatúru súdov Únie ⁽²³⁾, ako sa uvádza aj v odôvodneniach 78 a 79 tohto rozhodnutia.
- (88) Príjemcami pomoci v rámci schémy, na ktorú sa vzťahuje skupinová výnimka, mohli byť len MSP, a preto sa od nich nevyžadovalo predloženie kontrafaktuálneho scenára. Komisia preto vyjadrila pochybnosti o tom, či príjemcovia individuálnej pomoci predložili kontrafaktuálny scenár potrebný na konštatovanie stimulačného účinku takejto pomoci ⁽²⁴⁾.

Čas predloženia žiadosti

- (89) Podľa bodu 66 usmernení z roku 2014 možno pomoc považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom len vtedy, keď sa v dôsledku pomoci správanie podniku zmení tak, že sa podnik zapojí do ďalšej činnosti, do ktorej by sa bez tejto pomoci nezapojil alebo by sa do nej zapojil len obmedzene či iným spôsobom.
- (90) Podľa bodu 70 usmernení z roku 2014 Komisia zastáva názor, že pomoc nemá na príjemcu stimulačný účinok v prípadoch, v ktorých sa práce alebo činnosti začali vykonávať skôr, ako príjemca podal žiadosť o poskytnutie pomoci vnútroštátnym orgánom.
- (91) Podľa bodu 35 ods. 25 usmernení z roku 2014 „začatie prác na projekte alebo činnosti“ je buď začiatok činností alebo stavebných prác týkajúcich sa investície, alebo prvý právny záväzok k objednaní zariadenia alebo využitiu služieb, alebo akýkoľvek iný záväzok, na základe ktorého je projekt alebo činnosť nezvratná, podľa toho, čo nastane skôr.
- (92) V tomto prípade musela byť žiadosť o poskytnutie pomoci podaná po uzavretí poisťnej zmluvy, ale pred zaplatením poisťného (odôvodnenie 29 tohto rozhodnutia).
- (93) V odôvodnení 62 rozhodnutia o začatí konania Komisia vyjadrila pochybnosti o tom, či príjemcovia, ktorí dostali individuálnu pomoc v dôsledku chybného klasifikácie ako MSP, predložili kontrafaktuálny scenár.
- (94) Komisia sa preto rozhodla začať konanie podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ týkajúce sa individuálnej pomoci „z dôvodu pochybností súvisiacich s predložením kontrafaktuálneho scenára a s časom predloženia žiadosti“ ⁽²⁵⁾.

6. PRIPOMIENKY ČESKA

- (95) Česko informovalo Komisiu, že v rámci tejto schémy nebola otvorená žiadna výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie pomoci. Preto nebola v rámci schémy poskytnutá žiadna pomoc pred dátumom predloženia pripomienok českých orgánov k rozhodnutiu o začatí konania.
- (96) Česko informovalo Komisiu, že pri štandardnej administratívnej následnej kontrole boli viacerí príjemcovia pomoci v rámci schémy SA.49594 (2017/XA), na ktorú sa vzťahuje skupinová výnimka, identifikovaní ako veľké podniky. Keďže v tom čase nebol zavedený právny základ pre veľké podniky a schéma, na ktorú sa vzťahuje skupinová výnimka, bola obmedzená na MSP (odôvodnenie 19), Česko zaviedlo postupy vymáhania týkajúce sa týchto príjemcov. Česko predložilo zoznam príjemcov, ktorých sa vymáhanie týkalo.

⁽²³⁾ Odôvodnenia 58 až 61 rozhodnutia o začatí konania.

⁽²⁴⁾ Odôvodnenie 62 a odôvodnenie 67 prvá zarážka rozhodnutia o začatí konania.

⁽²⁵⁾ Odôvodnenie 67 prvá zarážka rozhodnutia o začatí konania.

- (97) Česko predložilo aj tento zoznam ďalších kontrolovaných príjemcov, v prípade ktorých podľa českých orgánov neboli v rámci *ex post* kontroly odhalené žiadne nezrovnalosti: AGROPARKL s.r.o., Podnik pro výrobu vajec v Kosičkách s.r.o., Zemědělský podnik Kvasicko, a.s., MEZILEŠÍ s.r.o., MORAVA-HOP s.r.o., AGRO Jesenice u Prahy a.s., ZEPOS a.s., AGROSERVIS 1. zemědělská a.s. Višňové, JAROS s.r.o., Zea a.s., ZEV Šaratice a.s., Agro družstvo Sebranice, PRODEM a.s. Havlíčkův Brod, Zemědělské družstvo Radiměř, Zemědělské družstvo Květná, Zemědělské družstvo Vendolí, Rostěnice a.s., Agria a.s., ZD Krásná Hora nad Vltavou a.s., Zemědělské družstvo Dolany, ČESKÁ VEJCE FARMS, s.r.o., DRUKO STŘÍŽOV s.r.o., FARMA VESELKA s.r.o., KLADRUBSKÁ a.s., Lužanská zemědělská a.s., Vlčnovská zemědělská a.s. a Zemědělská společnost Blšany s.r.o.
- (98) Pokiaľ ide o pochybnosti Komisie uvedené v odôvodnení 62 rozhodnutia o začatí konania (t. j. že niektorí príjemcovia pomoci nemuseli v čase poskytnutia pomoci spĺňať vymedzenie MSP), Česko uviedlo, že títo príjemcovia nepredložili kontrafaktuálne scenáre. Česko tvrdilo, že pomoc bola poskytnutá len malým a stredným podnikom v rámci schémy SA.49594 (2017/XA), na ktorú sa vzťahuje skupinová výnimka, a v súlade s požiadavkami stanovenými v nariadení ABER. Preto sa v schéme, na ktorú sa vzťahuje skupinová výnimka, nestanovila podmienka kontrafaktuálneho scenára.
- (99) Česko tvrdilo, že okrem zistených administratívnych chýb (odôvodnenie 96 tohto rozhodnutia) nebola poskytnutá žiadna pomoc príjemcom, ktorí by neboli oprávnení na pomoc v rámci schémy, na ktorú sa vzťahuje skupinová výnimka, z dôvodu ich veľkosti. Podľa českých orgánov sa táto podmienka vždy posudzovala na základe pravidiel stanovených v záväzných právnych predpisoch Únie, najmä v prílohe I k nariadeniu ABER.

6.1. Kvalifikácia niektorých príjemcov ako MSP

- (100) České orgány sa konkrétne odvolali na článok 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu ABER, podľa ktorého „[a]k podnik v deň účtovnej uzávierky zistí, že na ročnom základe došlo k prekročeniu alebo poklesu počtu zamestnancov alebo finančných stropov pod úrovne uvedené v článku 2, nebude to mať za následok stratu alebo nadobudnutie postavenia stredného podniku, malého podniku alebo mikropodniku, pokiaľ sa tieto stropy neprekročili v dvoch po sebe nasledujúcich obdobiach“.
- (101) České orgány poukázali na to, že z tohto pravidla neexistujú žiadne výnimky a že toto ustanovenie je formulované ako všeobecné pravidlo, ktoré sa uplatňuje automaticky, pokiaľ sa jeho predpoklady považujú za platné a pravdivé. Ďalej poukázali na to, že zmena vlastnickej štruktúry podniku po fúzii alebo akvizícii vedie trvale k prekročeniu uplatniteľných hraničných hodnôt pre MSP. V tejto súvislosti sa Česko domnieva, že odôvodnenie 60 rozhodnutia o začatí konania, v ktorom Komisia považuje poskytnutie pomoci takýmto podnikom za nezlučiteľné so zásadou stimulačného účinku, je neopodstatnené.
- (102) Česko sa domnieva, že ak by sa pravidlo stanovené v článku 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu ABER nemalo uplatňovať formalisticky, ale skôr s prihliadnutím na ekonomickú realitu, použilo by sa iné znenie, napr.: „*Toto pravidlo sa neuplatňuje, ak je zjavné, že zmena je trvalá.*“ Iba tak by sa ekonomická realita mohla odraziť v uplatňovaní pravidla, a to za všetkých okolností, a nie iba v prípade fúzie alebo akvizície spoločnosti, ktoré samy osebe nemajú vplyv na nezvratnosť zmeny.
- (103) Podľa českých orgánov sa môže v podobných prípadoch ukázať, že zohľadnenie len ekonomickej reality je zásadne zavádzajúce. V praxi sa podniky často stretávajú s výrazným nárastom počtu zamestnancov alebo finančných stropov v dôsledku ich úspešnej obchodnej alebo výrobnjej politiky, t. j. aj v prípade neexistencie fúzie alebo akvizície, čo môže byť takej povahy, že je zjavné, že proces je nezvratný. Aj za takýchto okolností sa však pravidlo stanovené v článku 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu ABER uplatňuje bez toho, aby sa od vnútroštátnych orgánov pri uplatňovaní tohto pravidla vyžadovalo opätovné posúdenie ekonomickej reality každého jednotlivého prípadu.
- (104) Na druhej strane fúzia alebo akvizícia nemusí znamenať nezvratnú zmenu vlastníctva, ale skôr proces rôznych štrukturálnych zmien alebo transformácií, alebo akvizíciu podnikov na investičné účely.

- (105) Česko sa ďalej domnieva, že pravidlo stanovené v článku 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu ABER predstavuje jasné, relevantné a primerané kritérium, ktoré umožňuje primerané kolísanie číselných údajov a zverejňovaných informácií, ktoré podnik vykazuje počas určitého obdobia. Z tohto pravidla v žiadnom prípade nevyplýva, že Komisia chcela poveriť vnútroštátne orgány posudzovaním ekonomickej reality v každom jednotlivom prípade. V prípade Česka je úloha vnútroštátnych orgánov obmedzená na preskúmanie súladu s kritériami, ktoré sú jednoznačne stanovené v článku 4 ods. 2 prílohy I k uvedenému nariadeniu. Povinnosť posudzovať hodnoty z hľadiska trvalosti (alebo pominuteľnosti) vykazované podnikmi by nezodpovedala požiadavke používať jasné a jednoduché kritériá posudzovania, keďže takéto posúdenie by si vyžadovalo komplexné ekonomické posúdenie každého jednotlivého žiadateľa. To by bolo v rozpore s cieľom Komisie zjednodušiť administratívne zaťaženie, zlepšiť transparentnosť a právnu istotu a zabezpečiť jednotné uplatňovanie pravidiel o skupinových výnimkách vo všetkých členských štátoch.
- (106) Pokiaľ ide o výklad článku 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu ABER s odkazom na judikatúru, Česko sa domnieva, že hoci obsah právneho pravidla možno objasniť výkladom, výklad sa nesmie použiť na skreslenie právneho predpisu, ktorého význam je jasný a zrozumiteľný. Takýto postup by mohol viesť k neprijateľnému nedostatku istoty v právnych úkonoch.
- (107) Česko poukazuje na to, že judikatúra, na ktorú Komisia odkazuje v odôvodnení 59 rozhodnutia o začatí konania, sa týka vzťahov medzi takzvanými prepojenými podnikmi, čo je kritérium používané na účely uplatňovania článku 3, a nie článku 4 prílohy I k nariadeniu ABER.
- (108) Podľa Česka sa v článku 4 ods. 1 prílohy I k nariadeniu ABER vymedzujú príslušné údaje (počet zamestnancov a finančný strop) pre podniky, ktoré prešli testom prepojených podnikov, a preto predstavuje „druhú fázu“ posúdenia postavenia podniku. Týka sa teda inej situácie a nevzťahuje sa na posudzovanie vzťahov medzi podnikmi podľa judikatúry, na ktorú Komisia odkazuje vo svojom rozhodnutí o začatí konania.
- (109) Česko okrem toho tvrdí, že v článku 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu ABER sa ďalej rozvádza článok 4 ods. 1 uvedenej prílohy, keď sa v súvislosti s podnikom, ktorý prešiel testom prepojených podnikov a v prípade ktorého orgány získali požadované údaje (počet zamestnancov a finančné sumy podľa článku 4 ods. 1 prílohy I k uvedenému nariadeniu), stanovuje, či takýto podnik spĺňa alebo nespĺňa požiadavky oprávnenosti na to, aby sa mohol kvalifikovať ako MSP. Článok 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu ABER preto predstavuje tretiu etapu posudzovania MSP, keď sa v ňom stanovuje pravidlo, že zmena vykazovaných údajov podnikov, ktoré prešli testom prepojených podnikov podľa článku 3 ods. 1 až 4 uvedenej prílohy, nemá automaticky za následok stratu alebo nadobudnutie postavenia MSP.
- (110) Česká republika preto dospela k záveru, že judikatúra citovaná Komisiou sa na tento prípad nevzťahuje, pretože sa netýka „tretej fázy“ posudzovania postavenia MSP. Podľa názoru Česka ani z politiky stanovenej Komisiou, ani z predchádzajúcich rozsudkov súdov Únie nevyplýva, že by sa článok 4 ods. 1 prílohy I k nariadeniu ABER neuplatňoval za okolností, keď sú hraničné hodnoty pre MSP prekročené v dôsledku fúzie alebo akvizície. Naopak, v rozsudku T-745/17⁽²⁶⁾ Všeobecný súd Európskej únie jasne dospel k záveru, že článok 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu Komisie (EÚ) č. 651/2014 (ďalej len „všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách“) ⁽²⁷⁾ sa uplatňuje aj v prípade fúzií a akvizícií.
- (111) Česko napokon uviedlo, že s cieľom zlepšiť právnu istotu príjemcov pomoci a orgánov poskytujúcich pomoc od 1. augusta 2018 upustilo od uvedenej vykonávacej praxe a konajúc v súlade s Príručkou Komisie pre používateľov k definícii MSP už neuplatňuje článok 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu ABER na podniky, ktoré v dôsledku zmeny vlastníctva prekračujú hraničné hodnoty pre MSP. Česko zároveň tvrdí, že jej predchádzajúce vykonávanie nepredstavovalo porušenie uvedeného ustanovenia.

⁽²⁶⁾ Rozsudok Všeobecného súdu z 9. septembra 2020, Kerkosand/Komisia, vec T-745/17, ECLI:EU:T:2020:400. Odôvodnenie 66 rozhodnutia o začatí konania.

⁽²⁷⁾ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj>).

6.2. Začatie práce a čas predloženia žiadosti

- (112) Česko uviedlo, že v tomto prípade sa za čas začatia prác musí považovať čas zaplatenia poistného, a nie uzavretia poistnej zmluvy, ako to navrhla Komisia v rozhodnutí o začatí konania ⁽²⁸⁾.
- (113) Česko vysvetlilo, že podľa jeho vnútroštátnych pravidiel sa „projekt“ alebo „činnosť“ vzťahuje na poistenie, ktoré sa platí na ročnom základe. Podnik sa preto musí každý rok rozhodnúť, či sa rozhodne pre ročné poistenie, pričom pomoc sa môže poskytnúť len na ročné poistenie, a nie na viacročné obdobie poistenia.
- (114) Pokiaľ ide o určenie času začatia prác na projekte alebo činnosti, české orgány sa odvolávajú na prevládajúcu obchodnú prax: poľnohospodárske podniky uzavierajú poistnú zmluvu s doložkou o automatickom predĺžení. Automatické predĺženie je nevyhnutné na získanie dlhodobého poistenia. Poistné krytie za príslušný rok si potom vyžaduje zaplatenie ročného poistného. Ak podnik nezaplatí poistné na nadchádzajúci rok, na daný rok stráca nárok na poistné krytie. Okrem zaplatenia ročného poistného sa nevyžadujú žiadne ďalšie kroky.
- (115) České orgány sa domnievajú, že v prípade neposkytnutia pomoci by podnik poistený v jednom roku nemusel nevyhnutne uzavrieť poistenie na nasledujúci rok. Pred zaplatením poistného podnik neprijíma právne záväzný záväzok, ktorý by ročné poistenie robil nezvratným. Každé ročné poistenie sa musí považovať za samostatný projekt, ktorý si vyžaduje nové a nezávislé rozhodovanie, a z existencie viacročnej zmluvy alebo ročného poistenia zaplateného v jednom roku nemožno vyvodit, že podnik uzatvorí rovnaké poistenie na ďalší rok.
- (116) Za týchto okolností je cieľom pomoci stimulovať podniky k uzavretiu ročného poistenia. Vzhľadom na vysoké náklady na poistné a obmedzené finančné zdroje, ktoré má odvetvie poľnohospodárstva k dispozícii, bez verejnej podpory motivujúcej poľnohospodárov k tomu, aby každý rok uzavreli poistenie, by poistné krytie rizík v odvetví poľnohospodárstva bolo výrazne nižšie.
- (117) Podľa českých orgánov by sa preto v danom prípade malo za čas začatia prác považovať zaplatenie ročného poistného.
- (118) Táto prax sa premietla aj do vnútroštátneho právneho rámca pre poistenie. Podľa § 2804 zákona č. 89/2012 Z. z., Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov: „Ak poisťovateľ vyzve poistníka na zaplatenie poistného a v upomienke ho upozorní, že poistenie zanikne, ak poistné nebude zaplatené v dodatočnej lehote najmenej jedného mesiaca odo dňa doručenia upomienky, poistenie zanikne uplynutím lehoty, v ktorej nebolo poistné zaplatené.“
- (119) České orgány vysvetlili význam viacročných zmlúv. Ak by oprávnené osoby vypovedali svoje existujúce poistné zmluvy pred podpisom novej poistnej zmluvy, boli by povinné vzdať sa poistného krytia na určité obdobie. To by viedlo k neželaným dôsledkom, ktoré by boli v rozpore so zamýšľanými cieľmi schémy a ktoré by boli z hľadiska riadenia podnikových rizík neprijateľné. České orgány sa domnievajú, že od príjemcov nemožno primerane požadovať, aby sa vystavili riziku z čisto formálnych dôvodov.
- (120) Okrem toho poisťovne bežne ponúkajú stimuly na uzavretie dlhodobého poistenia, ako sú zľavy na poistnom alebo iné výhody, čo motivuje poľnohospodárov, aby uzavreli poistenie pre väčšiu škálu rizík.
- (121) České orgány potvrdili, že pomoc sa neposkytne príjemcovi, ktorý zaplatil ročné poistné pred predložením žiadosti o poskytnutie pomoci.
- (122) Bez ohľadu na uvedené české orgány poznamenávajú, že samotná podmienka, v ktorej sa vyžaduje, aby príjemcovia požiadali o pomoc pred začatím prác na projekte, by sa nemala považovať za absolútne kritérium na poskytnutie pomoci. Naopak, v judikatúre súdov Únie sa konštatuje, že v osobitných prípadoch môžu nastať okolnosti, ktoré vyvolávajú skutočný stimulačný účinok, aj keď sa práce na projekte začali pred dátumom predloženia žiadosti o poskytnutie pomoci ⁽²⁹⁾. České orgány preto zastávajú názor, že k tejto požiadavke by sa nemalo pristupovať so zbytočným formalizmom.

⁽²⁸⁾ Odôvodnenie 66 rozhodnutia o začatí konania.

⁽²⁹⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 13. júna 2013 v spojených veciach C-630/11 P, HGA srl. a i., C-631/11 P, Regione autonoma della Sardegna, C-632/11 P, Timsas srl. a C-633/11 P, Grand Hotel Abi d'Oru SpA, ECLI:EU:C:2013:387, body 109 a 110.

7. POSÚDENIE

7.1. Existencia pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ

- (123) V článku 107 ods. 1 ZFEÚ sa uvádza, že „[a]k nie je zmluvami ustanovené inak, pomoc poskytovaná v akejkoľvek forme členským štátom alebo zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určité podniky alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi“.
- (124) Z ustálenej judikatúry vyplýva, že ak sa má vnútroštátne opatrenie kvalifikovať ako „štátna pomoc“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, vyžaduje sa, aby boli splnené všetky nasledujúce podmienky. Po prvé musí ísť o zásah štátu alebo o zásah zo štátnych prostriedkov. Po druhé tento zásah musí byť spôsobilý ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi. Po tretie musí príjemcovi poskytovať selektívnu výhodu. Po štvrté musí narúšať hospodársku súťaž alebo hroziť narušením hospodárskej súťaže ⁽³⁰⁾.
- (125) V odôvodnení 40 rozhodnutia o začatí konania ⁽³¹⁾ Komisia dospela k predbežnému záveru, že boli splnené podmienky článku 107 ods. 1 ZFEÚ, a schéma pomoci predstavovala štátnu pomoc v zmysle uvedeného článku.
- (126) Tento predbežný záver nebol v pripomienkach doručených z Česka spochybnený. Okrem toho Česko samo notifikovalo túto schému ako štátnu pomoc.
- (127) Schéma je pripísateľná štátu, keďže je založená na právnych aktoch uvedených v odôvodnení 11 a vykonáva ju štátny orgán (odôvodnenie 13). Pomoc by sa vyplácala zo štátneho rozpočtu, teda zo štátnych prostriedkov (odôvodnenie 12).
- (128) Schéma ponúka svojim príjemcom výhodu v podobe priamych grantov (odôvodnenie 14). Schéma tak týmto príjemcom zmierňuje náklady, ktoré by museli znášať za obvyklých trhových podmienok.
- (129) Schéma je selektívna, keďže pomoc by sa poskytovala len určitým podnikom, konkrétne veľkým podnikom pôsobiacim v poľnohospodárskej prvovýrobe (odôvodnenie 15). Iné podniky v porovnateľnej právnej a skutkovej situácii nie sú oprávnené na poskytnutie pomoci, a teda by rovnakú výhodu nezískali. Vo všeobecnosti platí, že hospodárske subjekty by mali svoje náklady hradiť z vlastných zdrojov.
- (130) Podľa judikatúry Súdneho dvora pomoc podniku pravdepodobne ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi, ak podnik pôsobí na trhu, ktorý je otvorený obchodu v rámci EÚ. Príjemcovia pomoci pôsobia v odvetví poľnohospodárskej prvovýroby, v ktorom prebieha obchod v rámci EÚ. Toto odvetvie teda podlieha hospodárskej súťaži na úrovni Unie, a preto je citlivé na akékoľvek opatrenie, ktoré zvýhodňuje výrobu v jednom alebo vo viacerých členských štátoch. Schéma preto mohla narušiť hospodársku súťaž a ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi.
- (131) Vzhľadom na uvedené skutočnosti sú podmienky uvedené v článku 107 ods. 1 ZFEÚ splnené. Z uvedeného dôvodu možno konštatovať, že navrhovaná schéma predstavuje štátnu pomoc v zmysle uvedeného článku. České orgány tento záver nespochybnili.
- (132) Vzhľadom na skutočnosť, že pomoc je založená na akte, podľa ktorého sa bez vyžadovania ďalších vykonávacích opatrení (odôvodnenie 11) mohla poskytovať individuálna pomoc podnikom vymedzeným v akte všeobecným a abstraktným spôsobom ⁽³²⁾, Komisia sa domnieva, že predstavuje schému pomoci v zmysle bodu 35 ods. 4 usmernení z roku 2014 a bodu 33 ods. 13 usmernení z roku 2023.
- (133) Pokiaľ ide o individuálnu pomoc, Komisia sa domnieva, že vzhľadom na jej spoločné prvky s pomocou poskytovanou v rámci schémy sa na túto individuálnu pomoc *mutatis mutandis* uplatňujú úvahy uvedené v odôvodneniach 123 až 130. Na základe týchto skutočností Komisia dospela k záveru, že individuálna pomoc už poskytnutá veľkým podnikom predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

⁽³⁰⁾ Rozsudok Súdneho dvora zo 7. novembra 2024 vo veci C-588/22P, Ryanair/Komisia, ECLI:EU:C:2024:935, bod 100.

⁽³¹⁾ Odôvodnenie 40 rozhodnutia o začatí konania.

⁽³²⁾ Pozri najmä oddiely 2.2.3 a 2.2.4.

7.2. Zlučiteľnosť schémy s vnútorným trhom

7.2.1. Článok 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ a uplatniteľné usmernenia

- (134) Podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ možno pomoc považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak sa zistí, že pomáha pri rozvoji určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí, za predpokladu, že táto pomoc nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom.
- (135) Preto, ak má byť pomoc považovaná za zlučiteľnú podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, musí i) uľahčovať rozvoj určitej hospodárskej činnosti alebo určitých oblastí (pozitívna podmienka) a ii) nesmie nepriaznivo ovplyvniť podmienky obchodu v takom rozsahu, aby to bolo v rozpore so spoločným záujmom (negatívna podmienka).
- (136) Komisia posúdi, či sú tieto dve podmienky splnené vzhľadom na platné usmernenia. V rozhodnutí o začatí konania Komisia posúdila zlučiteľnosť schémy na základe usmernení z roku 2014, ktoré boli v platnosti v čase prijatia rozhodnutia o začatí konania. Usmernenia z roku 2014 však boli nahradené usmerneniami z roku 2023, ktoré sú v platnosti od 1. januára 2023. Podľa bodu 655 usmernení z roku 2023 Komisia bude tieto usmernenia uplatňovať na všetky notifikované opatrenia pomoci, v súvislosti s ktorými musí prijať rozhodnutie po 1. januári 2023, a to aj v prípade, že bola pomoc notifikovaná pred týmto dátumom. Komisia preto v tomto rozhodnutí posudzuje zlučiteľnosť schémy na základe usmernení z roku 2023.
- (137) Pokiaľ ide o pomoc, ktorú možno poskytnúť na základe tejto schémy, uplatňuje sa časť I kapitola 3 [Posúdenie zlučiteľnosti podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ] a časť II oddiel 1.2.1.6 (Pomoc na platby poistného) usmernení z roku 2023.

7.2.2. Pozitívna podmienka: pomoc musí uľahčovať rozvoj hospodárskej činnosti alebo určitých hospodárskych oblastí

7.2.2.1. Uľahčovanie hospodárskej činnosti

- (138) Podľa bodu 43 usmernení z roku 2023 členský štát musí preukázať, že pomoc sa zameriava na uľahčovanie rozvoja identifikovanej hospodárskej činnosti.
- (139) Komisia konštatuje, že cieľom tejto schémy je podporiť poľnohospodárov v rizikových a krízových situáciách tým, že ich stimuluje, aby uzavreli poistenie. Poistenie je pre odvetvie poľnohospodárstva, ktoré je vystavené častému výskytu rizikových a krízových udalostí, dôležitým nástrojom. Týmto spôsobom pomoc podporuje poľnohospodársku prvovýrobu (odôvodnenie 9).
- (140) Podľa bodu 44 usmernení z roku 2023 členské štáty musia takisto opísať, či pomoc prispeje k dosiahnutiu cieľov SPP a v rámci tejto politiky k cieľom nariadenia (EÚ) 2021/2115, a ak áno, ako k nim prispeje, a konkrétnejšie opísať očakávané prínosy tejto pomoci. Ciele schémy sú v súlade s cieľom SPP, ktorým je podporovať inteligentný, konkurencieschopný, odolný a diverzifikovaný poľnohospodársky sektor, ktorý zaručuje dlhodobú potravinovú bezpečnosť, stanoveným v článku 5 písm. a) nariadenia (EÚ) 2021/2115, ako aj s cieľmi stanovenými v článku 6 ods. 1 písm. a) a b) uvedeného nariadenia, ktorými je podporiť hospodársky udržateľný poľnohospodársky príjem a odolnosť poľnohospodárskeho sektora a zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov (odôvodnenie 36). Súlad s bodom 44 usmernení z roku 2023 je teda dodržaný.
- (141) Komisia sa preto domnieva, že pomoc by uľahčila hospodársku činnosť tým, že by prispela ku konkurencieschopnosti a k odolnosti poľnohospodárskej prvovýroby.

7.2.2.2. Stimulačný účinok (čas predloženia žiadosti)

- (142) Druhý dôvod na začatie formálneho vyšetrovania sa týkal podmienky pomoci predstavujúcej stimulačný účinok, konkrétne v súvislosti s časom predloženia žiadosti o poskytnutie pomoci ⁽³³⁾. Komisia mala pochybnosti o tom, či sa v rámci tejto schémy budú žiadosti predkladať pred začatím prác (pozri aj odôvodnenie 94).
- (143) Komisia pripomína, že podľa bodu 70 usmernení z roku 2014 a bodu 50 usmernení z roku 2023, v prípadoch, v ktorých sa práce na príslušnom projekte alebo činnosti začali vykonávať skôr, ako príjemca predložil žiadosť o poskytnutie pomoci vnútroštátnym orgánom, pomoc nemá na príjemcu stimulačný účinok.
- (144) Podľa bodu 35 ods. 25 usmernení z roku 2014 a bodu 33 ods. 57 usmernení z roku 2023 „začatie prác na projekte alebo činnosti“ je buď začiatok činností alebo stavebných prác týkajúcich sa investície, alebo prvý právny záväzok k objednaní zariadenia alebo využitiu služieb, alebo akýkoľvek iný záväzok, na základe ktorého je projekt alebo činnosť nezvratná, podľa toho, čo nastane skôr.
- (145) České orgány na tieto pochybnosti reagovali podrobným vysvetlením postupu týkajúceho sa poisťných zmlúv (odôvodnenia 113 až 122).
- (146) České orgány vysvetlili, že v rámci poisťného krytia za príslušný rok sa od príjemcu vyžaduje, aby zaplatil ročné poisťné. Bez ročnej platby pokrývajúcej nadchádzajúci rok poistenie na daný rok zaniká. Pred zaplatením poisťného podnik neprijme právne záväzný záväzok, čím by sa ročné poistenie stalo nezvratným.
- (147) České orgány uviedli, že v prípade neposkytnutia pomoci podnik poistený v jednom roku nemusí nevyhnutne uzavrieť poistenie na nasledujúci rok. Preto je potrebné každé ročné poistenie považovať za samostatný projekt. Z existencie ročného poistenia v jednom roku nemožno vyvodiť, že podnik bude pokračovať v zmluve v nasledujúcom roku (odôvodnenie 113).
- (148) Komisia berie na vedomie, že uzavretím zmluvy nevzniká automaticky povinnosť zaplatiť ročné poistenie. Komisia sa domnieva, že po uzavretí poisťnej zmluvy poľnohospodári nie sú povinní zaplatiť ročné poistenie a majú možnosť rozhodnúť sa, či uzavrú poistenie na daný rok alebo nie, a to tak, že buď poisťné zaplatia, alebo nie. Za takýchto okolností je rozhodujúcim časom na posúdenie stimulačného účinku pomoci skutočne čas zaplatenia ročného poisťného, a nie čas uzavretia zmluvy, ktorá má doložku o automatickom predĺžení (odôvodnenie 112).
- (149) Komisia sa preto domnieva, že pomoc poskytuje poľnohospodárom stimul, aby uzavreli ročné poistenie, čo by bez pomoci možno neurobili. České orgány ďalej potvrdili, že príjemcovi, ktorý zaplatí ročné poisťné pred predložením žiadosti o poskytnutie pomoci, pomoc neposkytne (odôvodnenie 121).
- (150) Komisia preto súhlasí s českými orgánmi, že za „začatie prác na projekte alebo činnosti“ sa musí považovať čas zaplatenia ročného poisťného, a nie čas uzavretia poisťnej zmluvy.
- (151) Podľa bodu 47 usmernení z roku 2023 má schéma stimulačný účinok, keď sa v dôsledku nej správanie podniku zmení tak, že sa podnik zapojí do ďalšej činnosti prispievajúcej k rozvoju odvetvia, do ktorej by sa bez tejto pomoci zvyčajne nezapojil alebo by sa do nej zapojil len obmedzene či iným spôsobom.
- (152) Podľa bodu 48 usmernení z roku 2023 opatrenia štátnej pomoci, ktorých cieľom je jednoducho zlepšenie finančnej situácie podnikov, ale ktoré žiadnym spôsobom neprispievajú k rozvoju odvetvia, a predovšetkým pomoc, ktorá sa poskytuje iba na základe ceny, množstva, jednotky výroby alebo jednotky výrobných prostriedkov, sa považujú za prevádzkovú pomoc, ktorá je nezlučiteľná s vnútorným trhom. Takáto pomoc okrem toho už svojou podstatou môže zasahovať do mechanizmov, ktorými sa reguluje organizácia vnútorného trhu.

⁽³³⁾ Odôvodnenie 67 druhá zarážka rozhodnutia o začatí konania.

- (153) Podľa bodu 50 usmernení z roku 2023 Komisia zastáva názor, že pomoc nemá na príjemcu stimulačný účinok v prípadoch, v ktorých sa práce na príslušnom projekte alebo činnosti začali vykonávať skôr, ako príjemca podal žiadosť o poskytnutie pomoci vnútroštátnym orgánom.
- (154) Podľa bodu 51 usmernení z roku 2023 žiadosť o poskytnutie pomoci musí obsahovať prinajmenšom meno/názov žiadateľa a informácie o veľkosti podniku, opis projektu alebo činnosti vrátane miesta, kde sa uskutočnia, dátumu začatia a ukončenia realizácie, výšku pomoci potrebnú na realizáciu a oprávnené náklady. Okrem toho podľa bodu 52 usmernení z roku 2023 veľké podniky musia okrem toho v žiadosti opísať situáciu, ktorá by nastala bez poskytnutia pomoci a ktorá sa označuje ako kontrafaktuálny scenár alebo alternatívny projekt či činnosť, a predložiť listinný dôkaz na doloženie kontrafaktuálneho scenára opísaného v žiadosti. Táto požiadavka sa neuplatňuje na obce, ktoré sú orgánmi miestnej samosprávy s ročným rozpočtom menším ako 10 miliónov EUR a s menej ako 5 000 obyvateľmi. Podľa bodu 53 usmernení z roku 2023 pri doručení žiadosti musí orgán poskytujúci pomoc vykonať kontrolu vierohodnosti kontrafaktuálneho scenára a potvrdiť, že pomoc má požadovaný stimulačný účinok. Kontrafaktuálny scenár sa považuje za vierohodný, ak je hodnoverný a súvisí s faktormi rozhodovania prevládajúcimi v čase rozhodovania príjemcu o predmetnom projekte alebo predmetnej činnosti.
- (155) V rozhodnutí o začatí konania Komisia vyjadrila pochybnosti, či je vnútroštátny právny základ v súlade s bodom 70 usmernení z roku 2014, ktorý je totožný s bodom 50 usmernení z roku 2023. Ako sa uvádza v odôvodnení 150, Komisia sa domnieva, že v tomto prípade je časom začatia prác na projekte alebo činnosti zaplatenie ročného poistného.
- (156) České orgány potvrdili, že v schéme sa stanovuje podmienka, aby príjemcovia pomoci predložili žiadosť o poskytnutie pomoci pred začatím prác alebo činností (odôvodnenia 29 a 150). Žiadosť musí obsahovať prinajmenšom meno/názov žiadateľa a informácie o veľkosti podniku, opis projektu alebo činnosti vrátane miesta, kde sa uskutočnia, dátumu začatia a ukončenia realizácie, výšku pomoci potrebnú na realizáciu a oprávnené náklady (odôvodnenie 30). Veľké podniky musia predložiť aj kontrafaktuálny scenár alebo alternatívny projekt či činnosť a predložiť listinné dôkazy na ich doloženie (odôvodnenie 31).
- (157) Pomoc sa môže poskytnúť na náklady na poistné (odôvodnenie 21). Pomoc by teda neslúžila na subvencovanie nákladov na činnosť, ktoré by podniku vznikli v každom prípade, a nebude slúžiť na kompenzáciu bežného podnikateľského rizika hospodárskej činnosti a jej cieľom nebolo jednoducho zlepšiť finančnú situáciu podnikov.
- (158) Na základe uvedeného Komisia dospela k záveru, že schéma má stimulačný účinok.

7.2.2.3. Neporušenie príslušných ustanovení a všeobecných zásad právnych predpisov Únie

- (159) Podľa bodu 61 usmernení z roku 2023, ak opatrenie štátnej pomoci, s ním spojené podmienky vrátane metódy financovania, ak je metóda financovania neoddeliteľnou súčasťou opatrenia štátnej pomoci, alebo činnosť, ktorá sa ním financuje, predstavuje porušenie príslušných právnych predpisov Únie, pomoc nemožno vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom.
- (160) Podmienky schémy sú stanovené v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi Únie. Nič nenasvedčuje tomu, že by navrhovaná pomoc alebo podmienky s ňou spojené viedli k porušeniu príslušných ustanovení a všeobecných zásad práva Únie. Komisia preto konštatuje, že súlad s bodom 61 usmernení z roku 2023 je dodržaný.
- (161) Podľa bodu 62 usmernení z roku 2023 Komisia neschváli štátnu pomoc, ktorá nie je zlučiteľná s ustanoveniami upravujúcimi spoločnú organizáciu trhu alebo ktorá by narušala riadne fungovanie spoločnej organizácie. Nič nenasvedčuje tomu, že by navrhovaná pomoc bola nezlučiteľná s ustanoveniami upravujúcimi spoločnú organizáciu trhu alebo by narušala jej riadne fungovanie.
- (162) Podľa bodu 63 usmernení z roku 2023 štátnu pomoc nemožno vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom v prípade, keď je poskytnutie pomoci podmienené povinnosťou príjemcu používať domáce výrobky alebo služby. V schéme sa takáto povinnosť nestanovuje.

- (163) Podľa bodu 64 usmernení z roku 2023 Komisia neschválí pomoc na činnosti súvisiace s vývozom do tretích krajín alebo členských štátov, ktorá by priamo súvisela s vyvázanými množstvami, pomoc podmienenú uprednostnením domáceho tovaru pred dovážaným tovarom, ani pomoc na vytvorenie a prevádzkovanie distribučnej siete alebo na krytie iných výdavkov spojených s vývoznými činnosťami. V schéme sa nestanovujú takéto druhy pomoci.

7.2.2.4. Záver

- (164) Komisia sa preto domnieva, že táto schéma by uľahčila rozvoj poľnohospodárskej prvovýroby.

7.2.3. *Negatívna podmienka: pomoc nesmie neprimerane ovplyvniť podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom*

- (165) Podľa bodu 67 usmernení z roku 2023 na základe svojej povahy každé opatrenie pomoci vytvára narušenia hospodárskej súťaže a má vplyv na obchod medzi členskými štátmi. S cieľom stanoviť, či sú rušivé vplyvy pomoci obmedzené na minimum, však Komisia overuje potrebu, vhodnosť, primeranosť a transparentnosť pomoci.
- (166) Podľa bodu 68 usmernení z roku 2023 Komisia následne posúdi rušivý vplyv predmetnej pomoci na hospodársku súťaž a podmienky obchodu. Komisia potom porovná pozitívne účinky pomoci s negatívnymi účinkami na hospodársku súťaž a obchod. V prípade, že pozitívne účinky prevažujú nad negatívnymi, Komisia vyhlási pomoc za zlučiteľnú.

7.2.3.1. Potreba štátneho zásahu

- (167) Podľa bodu 70 usmernení z roku 2023 sa štátnou pomocou môže dosiahnuť cieľ spoločného záujmu, ak je pomoc zameraná na nápravu zlyhaní trhu.
- (168) Komisia konštatuje, že české orgány vysvetlili, že cieľom schémy je dosiahnuť vyššiu úroveň zabezpečenia poľnohospodárskych podnikov proti nepredvídaným škodám tým, že sa poistné krytie stane široko dostupným v celom odvetví poľnohospodárstva. Cieľom schémy je preto stimulovať poľnohospodárov, aby uzavreli poistenie a lepšie zvládali výskyt rizík a krízových udalostí.
- (169) Komisia sa na základe toho domnieva, že štátny zásah by viedol k širokej dostupnosti poistenia pre odvetvie poľnohospodárstva, ktoré by inak mohlo čeliť vysokým cenám poistenia. Komisia sa preto domnieva, že súlad s bodom 70 usmernení z roku 2023 je dodržaný.
- (170) Podľa bodu 71 usmernení z roku 2023 Komisia vychádza z toho, že trh nedosahuje očakávané ciele bez štátneho zásahu týkajúceho sa opatrení pomoci, ktoré spĺňajú osobitné podmienky stanovené v časti II usmernení z roku 2023. Komisia konštatuje, že schéma spĺňa osobitné požiadavky stanovené v časti II oddiele 1.2.1.6 usmernení z roku 2023 (odôvodnenia 197 až 206). Komisia sa preto v súlade s bodom 71 usmernení 2023 domnieva, že štátny zásah je potrebný.

7.2.3.2. Vhodnosť pomoci

- (171) Podľa bodu 72 usmernení z roku 2023 navrhované opatrenie pomoci musí byť vhodným politickým nástrojom na dosiahnutie daného politického cieľa. Členský štát musí preukázať, že pomoc a jej štruktúra sú vhodné na dosiahnutie cieľa opatrenia, na ktorý je táto pomoc zameraná.
- (172) Cieľom schémy je podporovať poľnohospodárov, aby si poistili činnosti proti nepredvídaným rizikovým a krízovým udalostiam s cieľom zlepšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov. Komisia sa preto domnieva, že schéma prispieva k celkovej konkurencieschopnosti a odolnosti odvetvia poľnohospodárstva. Komisia preto dospela k záveru, že schéma je vhodným politickým nástrojom na dosiahnutie týchto cieľov.

Vhodnosť nástroja spomedzi alternatívnych nástrojov politiky

- (173) Ako sa stanovuje v bode 73 usmernení z roku 2023, Komisia sa domnieva, že pomoc poskytovaná v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, ktorá spĺňa osobitné podmienky stanovené v príslušných oddieloch časti II usmernení z roku 2023, je vhodným politickým nástrojom.
- (174) Schéma spĺňa osobitné požiadavky stanovené v časti II oddiele 1.2.1.6 usmernení z roku 2023 (odôvodnenia 197 až 206). Preto je vhodným nástrojom politiky.
- (175) Bod 74 usmernení z roku 2023 sa v tomto prípade neuplatňuje, keďže operácie oprávnené na pomoc nie sú spolufinancované v rámci českého strategického plánu SPP (odôvodnenie 36).

Vhodnosť nástroja spomedzi rôznych nástrojov pomoci

- (176) Podľa bodu 75 usmernení z roku 2023 sa pomoc môže poskytovať v rôznych formách. Členské štáty by však mali zabezpečiť, aby sa pomoc poskytla vo forme, v prípade ktorej je najmenšia pravdepodobnosť narušenia obchodu a hospodárskej súťaže.
- (177) Podľa bodu 76 usmernení z roku 2023, ak sa v prípade opatrenia pomoci opísaného v časti II usmernení z roku 2023 stanovuje osobitná forma, táto forma sa na účely uvedených usmernení považuje za vhodný nástroj pomoci. Uplatňujú sa pravidlá uvedené v časti II oddiele 1.2.1.6 usmernení z roku 2023, v ktorom sa nestanovuje konkrétna forma pomoci.
- (178) V rámci tejto schémy sa pomoc môže poľnohospodárom poskytnúť ako priamy grant (odôvodnenie 14), čo české orgány považujú za najvhodnejšiu formu podpory nákladov na poistné.
- (179) Účelom schémy je kompenzovať poľnohospodárom náklady na poistné. Komisia súhlasí s tým, že ak má pomoc kompenzačný účel, priame granty sú najvhodnejšou formou. Na základe toho Komisia dospela k záveru, že schéma je v súlade s bodom 76 usmernení z roku 2023.

7.2.3.3. Primeranosť pomoci

- (180) Podľa bodu 83 usmernení z roku 2023 pomoc sa považuje za primeranú, ak sa výška pomoci na jedného príjemcu obmedzuje na minimum nevyhnutné na vykonanie podporovanej činnosti. Podľa bodu 84 usmernení z roku 2023 by v záujme proporcionality pomoci výška pomoci mala byť v zásade nižšia ako výška oprávnených nákladov, pričom sa uplatňujú určité výnimky. Podľa bodu 85 usmernení z roku 2023 s cieľom zabezpečiť predvídateľnosť a rovnaké podmienky Komisia v prípade pomoci uplatňuje maximálne intenzity pomoci.
- (181) Podľa bodu 86 usmernení z roku 2023 v prípade správneho výpočtu oprávnených nákladov a pri dodržaní maximálnej intenzity pomoci alebo maximálnej výšky pomoci uvedenej v časti II usmernení z roku 2023 sa kritérium primeranosti považuje za splnené.
- (182) Podľa bodu 87 usmernení z roku 2023 maximálnu intenzitu pomoci a výšku pomoci na projekt musí orgán poskytujúci pomoc vypočítať pri poskytovaní pomoci. Oprávnené náklady je potrebné doložiť príslušným listinným dôkazom, ktorý by mal byť prehľadný, konkrétny a aktuálny. Na účely výpočtu intenzity pomoci a oprávnených nákladov sa musia použiť číselné údaje pred odpočítaním daní alebo iných poplatkov. DPH nepredstavuje oprávnené náklady na pomoc s výnimkou prípadu, ak nie je vratná podľa vnútroštátnych právnych predpisov o DPH.
- (183) Pomoc poskytnutá na základe tejto schémy by nemala presiahnuť 65 % oprávnených nákladov (odôvodnenia 22 a 25). Táto intenzita pomoci rešpektuje maximálnu povolenú intenzitu pomoci pre pomoc na poistné stanovenú v bode 411 usmernení z roku 2023.
- (184) Oprávnené náklady nezahŕňajú DPH (odôvodnenie 34).
- (185) Komisia ďalej konštatuje, že české orgány potvrdili, že oprávnené náklady pri poskytovaní pomoci správne vypočíta orgán poskytujúci pomoc (odôvodnenie 33).

- (186) Komisia preto dospela k záveru, že pomoc je primeraná.

7.2.3.4. Kumulácia pomoci

- (187) Podľa bodu 103 usmernení z roku 2023 sa pomoc môže poskytovať súčasne podľa niekoľkých schém alebo sa môže kumulovať s pomocou *ad hoc* za predpokladu, že celková výška štátnej pomoci na činnosť alebo projekt nepresiahne stropy pomoci stanovené v usmerneniach z roku 2023.
- (188) Podľa bodu 104 usmernení z roku 2023 pomoc s identifikovateľnými oprávnenými nákladmi sa môže kumulovať s ktoroukoľvek inou štátnou pomocou, pokiaľ sa uvedené pomoci týkajú rozdielnych identifikovateľných oprávnených nákladov. Pomoc s identifikovateľnými oprávnenými nákladmi možno kumulovať s ktoroukoľvek inou štátnou pomocou v súvislosti s rovnakými oprávnenými nákladmi, ktoré sa čiastočne alebo úplne prekrývajú, iba vtedy, ak takáto kumulácia nevedie k prekročeniu maximálnej intenzity pomoci alebo výšky pomoci uplatniteľnej na tento druh pomoci podľa usmernení z roku 2023.
- (189) Komisia konštatuje, že české orgány potvrdili, že pomoc podľa tejto schémy nemožno kumulovať s pomocou z iných miestnych, regionálnych alebo vnútroštátnych zdrojov ani z fondov Únie, ani s pomocou *de minimis* alebo pomocou *ad hoc*, ktorá pokrýva tie isté oprávnené náklady (odôvodnenie 32).

7.2.3.5. Transparentnosť

- (190) Podľa bodu 112 usmernení z roku 2023 členské štáty musia v module Európskej komisie pre transparentné prideľovanie pomoci alebo na súhrnnom webovom sídle štátnej pomoci na celoštátnej alebo regionálnej úrovni zabezpečiť uverejnenie informácií uvedených v danom bode.
- (191) České orgány potvrdili, že podmienky transparentnosti budú splnené. Zaviazali sa, že v module Európskej komisie pre transparentné prideľovanie pomoci uverejnia úplné znenie schémy a jej vykonávacích ustanovení alebo právny základ pre individuálnu pomoc, totožnosť orgánu poskytujúceho pomoc a totožnosť príjemcov, ktorým bola poskytnutá individuálna pomoc presahujúca 60 000 EUR (odôvodnenie 37). České orgány sa zaviazali zmeniť schému tak, aby bola v súlade s novými pravidlami, ktoré nadobudli účinnosť 1. januára 2023. Podľa týchto pravidiel sa prahová hodnota pre individuálnu pomoc, ktorá musí byť zverejnená, znížila na 10 000 EUR. Na základe záväzku českých orgánov prijať príslušné opatrenia sa Komisia domnieva, že české orgány zabezpečujú dodržiavanie požiadaviek transparentnosti týkajúcich sa poskytovania individuálnej pomoci, ako sa uvádzajú v bode 112 usmernení z roku 2023.
- (192) Podľa bodu 114 usmernení z roku 2023 takéto informácie sa musia uverejniť po prijatí rozhodnutia o poskytnutí pomoci, musia sa uchovávať najmenej desať rokov a širokej verejnosti musia byť dostupné bez obmedzení. České orgány potvrdili, že tieto požiadavky budú splnené (odôvodnenie 37).

7.2.3.6. Zabránenie nepriaznivým negatívnym účinkom na hospodársku súťaž a obchod

- (193) Podľa bodu 117 usmernení z roku 2023 Komisia určí trhy ovplyvnené pomocou so zreteľom na informácie poskytnuté členským štátom o dotknutých trhoch s výrobkami, t. j. trhoch ovplyvnených zmenou správania príjemcu pomoci. Pri posudzovaní negatívnych účinkov opatrenia pomoci sa Komisia bude v rámci svojej analýzy týkajúcej sa narušení hospodárskej súťaže zameriavať na predvídateľný vplyv pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach na hospodársku súťaž medzi podnikmi na príslušných trhoch s výrobkami.
- (194) Podľa bodu 118 usmernení z roku 2023, ak je pomoc vhodne zameraná, proporcionálna a obmedzená na čisté dodatočné náklady, negatívny vplyv pomoci sa zmierni a riziko nepriaznivého narušenia hospodárskej súťaže vplyvom pomoci sa viac obmedzí. Okrem toho Komisia stanovuje maximálne intenzity pomoci alebo výšky pomoci. Cieľom je predísť použitiu štátnej pomoci na činnosti, v prípade ktorých sa pomer výšky pomoci k oprávneným nákladom považuje za veľmi vysoký a s veľkou pravdepodobnosťou za rušivý. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že čím sú výraznejšie pozitívne účinky, ktoré sa vďaka podporovanej činnosti pravdepodobne prejavia, a čím je väčšia pravdepodobná potreba pomoci, tým vyššia bude horná hranica intenzity pomoci.
- (195) V tomto prípade sa pomoc v rámci schémy môže poskytnúť na náklady na poistné (odôvodnenie 21). V súlade s bodom 118 usmernení z roku 2023 sa Komisia domnieva, že negatívny vplyv takejto pomoci je obmedzený, pretože pomoc je vhodne zameraná na svoje ciele (odôvodnenie 172) a proporcionálna (odôvodnenie 186).

- (196) Komisia preto dospela k záveru, že schéma by nevedla k neprimeranému narušaniu hospodárskej súťaže a obchodu.

7.2.3.7. Špecifické podmienky časti II usmernení z roku 2023

- (197) V tomto prípade sa uplatňuje časť II oddiel 1.2.1.6 (Pomoc na platby poistného) usmernení z roku 2023.
- (198) Podľa bodu 403 usmernení z roku 2023 sa časť II oddiel 1.2.1.6 usmernení z roku 2023 vzťahuje na podniky pôsobiace v poľnohospodárskej prvovýrobe. Táto podmienka je splnená, pretože oprávnené sú len veľké podniky pôsobiace v poľnohospodárskej prvovýrobe (odôvodnenie 15).
- (199) Podľa bodu 404 usmernení z roku 2023 pomoc nesmie predstavovať prekážku brániacu fungovaniu vnútorného trhu s poisťovacími službami. Pomoc sa predovšetkým nesmie obmedzovať na poistenie poskytované jedinou poisťovňou alebo skupinou poisťovní ani podmieňovať tým, že poistná zmluva sa má uzavrieť so spoločnosťou, ktorá je zriadená v dotknutom členskom štáte. Schéma je v súlade s týmito podmienkami (odôvodnenie 27).
- (200) Schéma nezahŕňa zaistenie, preto sa bod 405 usmernení z roku 2023 neuplatňuje.
- (201) Podľa bodu 406 usmernení z roku 2023 oprávnenými nákladmi sú náklady na poistné pri poistení na pokrytie škôd spôsobených prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami, nepriaznivými poveternostnými udalosťami, ktoré možno prirovnať k prírodnej katastrofe, chorobami zvierat, škodcami rastlín a inváznymi nepôvodnými druhmi, odstraňovaním a likvidáciou mŕtvych hospodárskych zvierat a škôd spôsobených chránenými zvieratami podľa oddielov 1.2.1.1 až 1.2.1.5 usmernení z roku 2023, ako aj inými nepriaznivými poveternostnými udalosťami, alebo škôd spôsobených environmentálnymi nehodami.
- (202) Pomoc podľa tejto schémy sa môže poskytnúť na platby poistného pokrývajúceho škody spôsobené prírodnými katastrofami, nepriaznivými poveternostnými udalosťami, škodcami rastlín a chorobami zvierat (odôvodnenia 1 a 20). Schéma je preto v súlade s bodom 406 usmernení z roku 2023.
- (203) Podľa bodu 407 usmernení z roku 2023 sa poistením môžu kompenzovať len náklady na náhradu škody uvedenej v bode 406 usmernení z roku 2023 a nemusí sa vyžadovať ani uviesť druh alebo objem budúcej výroby. Táto podmienka je splnená (odôvodnenie 26).
- (204) Schéma sa nevzťahuje na poistné v rámci poistenia proti škodám spôsobeným environmentálnymi nehodami. Preto sa body 408 a 409 usmernení z roku 2023 neuplatňujú.
- (205) Podľa bodu 411 usmernení z roku 2023 nesmie intenzita pomoci presiahnuť 70 % nákladov na poistné. Pokiaľ ide o pomoc na odstránenie a likvidáciu mŕtvych hospodárskych zvierat, intenzita pomoci nesmie presiahnuť 100 % nákladov na poistné, ak ide o poistné na odstránenie mŕtvych hospodárskych zvierat, a 75 % nákladov na poistné, ak ide o poistné na likvidáciu mŕtvych hospodárskych zvierat.
- (206) Pomoc podľa tejto schémy sa môže poskytnúť až do výšky 65 % oprávnených nákladov (odôvodnenia 22 a 25). Maximálna povolená intenzita pomoci stanovená v bode 411 usmernení z roku 2023 je preto dodržaná.

7.2.3.8. Zváženie pozitívnych a negatívnych účinkov pomoci

- (207) Podľa bodu 134 usmernení z roku 2023 Komisia posúdi, či pozitívne účinky opatrenia pomoci prevažujú nad identifikovanými negatívnymi účinkami na hospodársku súťaž a podmienky obchodovania. Komisia môže dospieť k záveru o zlučiteľnosti opatrenia pomoci s vnútorným trhom len vtedy, keď budú pozitívne vplyvy prevažovať nad negatívnymi.

- (208) Podľa bodu 136 usmernení z roku 2023 pri posúdení pozitívnych a negatívnych účinkov pomoci Komisia zohľadní vplyv pomoci na dosiahnutie všeobecných a špecifických cieľov SPP stanovených v článkoch 5 a 6 nariadenia (EÚ) 2021/2115, ktorými je podporovať inteligentný, konkurencieschopný, odolný a diverzifikovaný poľnohospodársky sektor, podporovať a posilňovať ochranu životného prostredia vrátane biodiverzity a opatrenia v oblasti klímy a prispieť k dosahovaniu environmentálnych a klimatických cieľov Únie a posilniť sociálno-ekonomickú štruktúru vidieckych oblastí.
- (209) Podľa bodu 137 usmernení z roku 2023 sa Komisia v zásade vzhľadom na pozitívne účinky pomoci na rozvoj odvetvia domnieva, že ak pomoc spĺňa podmienky a nepresahuje príslušné maximálne intenzity pomoci alebo maximálne výšky pomoci stanovené v uplatniteľných oddieloch časti II usmernení z roku 2023, negatívne účinky pomoci na hospodársku súťaž a obchod sa obmedzujú na minimum.
- (210) Schéma spĺňa požiadavky časti II oddielu 1.2.1.6 usmernení z roku 2023 (odôvodnenia 197 až 206) vrátane príslušnej maximálnej intenzity pomoci (odôvodnenie 206).
- (211) Okrem toho sú sledované ciele v súlade so všeobecnými a špecifickými cieľmi stanovenými v článkoch 5 a 6 nariadenia (EÚ) 2021/2115, ktoré sú zamerané na podporovanie inteligentného, konkurencieschopného, odolného a diverzifikovaného poľnohospodárskeho sektora, ktorým sa zaručí dlhodobá potravinová bezpečnosť, a podporovanie a posilňovanie ochrany životného prostredia, ako aj prispievanie k dosahovaniu environmentálnych cieľov Únie (odôvodnenie 36).
- (212) Komisia preto dospela k záveru, že pozitívny vplyv schémy prevažuje nad jej negatívnymi účinkami, pokiaľ ide o narušenie hospodárskej súťaže a vplyv na obchod medzi členskými štátmi.

7.2.4. Záver týkajúci sa zlučiteľnosti schémy

- (213) Komisia vzhľadom na uvedené skutočnosti dospela k záveru, že schéma uľahčuje rozvoj hospodárskej činnosti a nemá nepriaznivý vplyv na podmienky obchodu v rozsahu, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom. Komisia sa preto domnieva, že schéma je zlučiteľná s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, ako sa vykladá v príslušných ustanoveniach usmernení z roku 2023.

7.3. Oprávnenosť individuálnej pomoci

- (214) Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania poukázala na informácie o trhu získané počas predbežného preskúmania schémy, z ktorých vyplynulo, že niektorým veľkým podnikom už bola poskytnutá pomoc na platby poistného pokrývajúceho škody na plodinách a hospodárskych zvieratách spôsobené prírodnými katastrofami, nepriaznivými poveternostnými udalosťami a škodcami rastlín alebo chorobami zvierat. Z predbežného preskúmania vyplynulo, že orgán poskytujúci pomoc v čase poskytnutia pomoci v skutočnosti chybné klasifikoval niektorých príjemcov ako MSP⁽³⁴⁾. V dôsledku toho chybné poskytol týmto spoločnostiam pomoc v rámci schémy SA.49594 (2017/XA), na ktorú sa vzťahuje skupinová výnimka, ktorá bola obmedzená na MSP.
- (215) Pokiaľ ide o klasifikáciu ako MSP, české orgány predložili pripomienky uvedené v odôvodneniach 100 až 110.
- (216) Komisia sa v ďalšom texte zaoberá pripomienkami Česka týkajúcimi sa výkladu pojmu MSP a posudzuje zákonnosť individuálnej pomoci.

7.3.1. Výklad pojmu MSP

- (217) V rozhodnutí o začatí konania Komisia nesúhlasila s hodnotením orgánu poskytujúceho pomoc, pretože sa domnievala, že sa uskutočnilo čisto formálne, t. j. výlučne kontrolou formálneho splnenia kritérií vymedzujúcich MSP bez toho, aby sa zohľadnila ekonomická realita a zásady judikatúry uvedené v odôvodneniach 58 až 61 rozhodnutia o začatí konania.

⁽³⁴⁾ Odôvodnenie 57 rozhodnutia o začatí konania.

- (218) Úvaha, ktorú Komisia uviedla v rozhodnutí o začatí konania, vychádzala z jej výkladu článku 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu ABER, ako sa vysvetľuje v odôvodnení 61 rozhodnutia o začatí konania. Komisia spresnila, že jej výklad vychádza z judikatúry súdov Únie, ktorá sa riadi zásadou praktického účinku.
- (219) České orgány vo svojom podaní jasne uviedli, že pri vykonávaní a *ex post* administratívnom overení schémy, na ktorú sa vzťahuje skupinová výnimka, nepovažovali za veľké podniky tých príjemcov, ktorí sa stali veľkými podnikmi v dôsledku fúzie alebo akvizície uskutočnených menej ako dva roky pred dátumom poskytnutia pomoci. České orgány považovali takýchto príjemcov za MSP počas dvoch po sebe nasledujúcich účtovných období, ktoré nasledovali po dátume poskytnutia pomoci, a poskytli im pomoc na základe schémy SA.49594 (2017/XA), na ktorú sa vzťahuje skupinová výnimka (odôvodnenia 100 až 110).
- (220) Pokiaľ ide o argumenty predložené Českom v súvislosti s výkladom článku 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu ABER (odôvodnenia 98 až 111), Komisia opakuje svoje stanovisko, ktoré podrobne vysvetlila v rozhodnutí o začatí konania ⁽³⁵⁾.
- (221) Komisia pripomína, že podľa bodu 35 ods. 14 usmernení z roku 2014 a bodu 33 ods. 36 usmernení z roku 2023 sa za veľké podniky považujú podniky, ktoré nespĺňajú kritériá stanovené v prílohe I k nariadeniu ABER.
- (222) Podľa odôvodnenia 39 nariadenia ABER je základným dôvodom vyňatia MSP z notifikačnej povinnosti podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ skutočnosť, že „MSP zohrávajú rozhodujúcu úlohu pri vytváraní pracovných miest a vo všeobecnosti pôsobia ako faktor sociálnej stability a sú hnacou silou hospodárstva. Ich rozvoj však môže byť obmedzený zlyhaniami trhu, v dôsledku čoho môžu MSP trpieť typickými znevýhodneniami. MSP mávajú často ťažkosti pri získavaní kapitálu alebo úverov vzhľadom na obavy niektorých finančných trhov z podstupovania rizika a vzhľadom na obmedzené záruky, ktoré sú MSP schopné ponúknuť. Ich obmedzené zdroje im môžu brániť aj v prístupe k informáciám, najmä pokiaľ ide o nové technológie a potenciálne trhy. V záujme uľahčenia rozvoja hospodárskych činností MSP by sa týmto nariadením mali oslobodiť určité kategórie pomoci poskytovanej v prospech MSP od notifikačnej povinnosti podľa článku 108 ods. 3 zmluvy.“
- (223) Odôvodnenie 40 nariadenia ABER obsahuje vysvetlenie, že na odstránenie rozdielov, ktoré by mohli viesť k narušeniu hospodárskej súťaže, a na zjednotenie koordinácie medzi rôznymi iniciatívami Únie a vnútroštátnymi iniciatívami týkajúcimi sa MSP, ako aj z dôvodu administratívnej jasnosti a právnej istoty je vymedzenie MSP použité na účely uvedeného nariadenia založené na vymedzení pojmu stanovenom v odporúčaní Komisie 2003/361/ES ⁽³⁶⁾.
- (224) Podľa článku 2 ods. 1 prílohy I k nariadeniu ABER kategóriu MSP tvoria podniky, ktoré zamestnávajú menej ako 250 osôb a ktorých ročný obrat nepresahuje 50 miliónov EUR a/alebo celková ročná súvaha nepresahuje 43 miliónov EUR.
- (225) Ak podľa článku 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu ABER podnik v deň účtovnej uzávierky zistí, že na ročnom základe došlo k prekročeniu alebo poklesu počtu zamestnancov alebo finančných stropov pod úrovne uvedené v článku 2 uvedeného nariadenia, nebude to mať za následok stratu alebo nadobudnutie postavenia stredného podniku, malého podniku alebo mikropodniku, pokiaľ sa tieto stropy neprekročili v dvoch po sebe nasledujúcich obdobiach.

⁽³⁵⁾ Odôvodnenia 53 až 61 rozhodnutia o začatí konania.

⁽³⁶⁾ Odporúčanie Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003 týkajúce sa vymedzenia pojmu mikropodniky, malé podniky a stredné podniky (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>).

- (226) Súdny Únie potvrdili, že vymedzenie MSP sa musí vykladať prísne, keďže výhody priznávané na základe postavenia MSP vo väčšine prípadov (najmä v oblasti štátnej pomoci) predstavujú (predovšetkým v oblasti štátnej pomoci) výnimky zo všeobecných pravidiel⁽³⁷⁾. Je nevyhnutné z kategórie MSP vyňať skupiny podnikov, ktorých hospodársky potenciál prekračuje potenciál skutočných MSP, hoci formálne spĺňajú kritériá stanovené vo vymedzení MSP⁽³⁸⁾. V súlade s judikatúrou sa musí tiež zabezpečiť, aby sa vymedzenie MSP neobchádzalo čisto formálnymi prostriedkami⁽³⁹⁾.
- (227) Súdny Únie ďalej potvrdili, že výhody vyplývajúce z postavenia MSP by mali mať iba podniky, ktoré postihujú znevýhodnenia charakteristické pre MSP⁽⁴⁰⁾. Komisia sa preto domnieva, že ak podnik nepostihujú znevýhodnenia charakteristické pre MSP, nemal by byť uznaný za MSP.
- (228) V bode 91 rozsudku vo veci T-745/17, na ktorý sa české orgány odvolávali vo svojom podaní (odôvodnenie 110), Všeobecný súd v podstate konštatoval, že Komisia mala mať pochybnosti o tom, či podnik, ktorý v čase poskytnutia pomoci nedosahoval hraničné hodnoty pre MSP stanovené v článku 2 prílohy I k nariadeniu (EÚ) č. 651/2014, mohol byť považovaný za MSP napriek tomu, že bol počas dvoch predchádzajúcich účtovných období prepojený s veľkým podnikom.
- (229) Situácia v tomto prípade je opačná ako vo veci T-745/17. Prijemcovia v čase poskytnutia individuálnej pomoci prekročovali hraničné hodnoty pre MSP stanovené v článku 2 prílohy I k nariadeniu ABER. Hraničné hodnoty pre MSP boli prekročené v dôsledku trvalej zmeny v ich vlastnickej štruktúre, ku ktorej došlo počas účtovného obdobia predchádzajúceho účtovnému obdobiu poskytnutia individuálnej pomoci. Výklad článku 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu ABER predložený českými orgánmi, podľa ktorého by si títo príjemcovia mali zachovať postavenie MSP počas dvoch rokov po dátume zmeny ich vlastnickej štruktúry, by bol v rozpore so zmyslom článku 4 ods. 2, ktorým sa má zabezpečiť, aby nárok na výhody vyplývajúce z postavenia MSP mali iba podniky, ktoré trpia znevýhodneniami charakteristickými pre MSP.
- (230) Poskytnutie takejto flexibility podnikom, ktoré v dôsledku zmeny vlastníctva trvalo prekračujú hraničné hodnoty pre MSP, by bolo v rozpore so zásadou praktického účinku. Účelom flexibility stanovenej v článku 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu ABER je zabezpečiť, aby si podniky, ktoré zaznamenávajú rast a dočasne prekročia stropy stanovené v článku 2 uvedenej prílohy, mohli zachovať svoje postavenie MSP. Cieľom je zabezpečiť právnu istotu pre tie MSP, ktoré pôsobia na veľmi nestabilných trhoch. Zmena vlastníctva spoločnosti po fúzii alebo akvizícii však predstavuje štrukturálnu zmenu, ktorá nepodlieha volatilite trhu ani hospodárskemu rastu.
- (231) Vzhľadom na toto odôvodnenie sa Komisia domnieva, že flexibilita stanovená v článku 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu ABER sa musí obmedziť na situácie, keď sa dočasne prekročia stropy pre MSP („pokiaľ sa tieto limity neprekročili v dvoch po sebe nasledujúcich účtovných obdobiach“).
- (232) Základnou zásadou výkladu Komisie bola potreba zabezpečiť, aby iba podniky, ktoré trpia znevýhodneniami typickými pre MSP, mali nárok na výhody vyplývajúce z tohto postavenia a aby z opatrení určených pre MSP mali skutočne prospech podniky, pre ktoré veľkosť predstavuje znevýhodnenie, a nie podniky, ktoré patria do veľkej skupiny, a majú preto prístup k finančným prostriedkom a pomoci, ktoré konkurenti rovnakej veľkosti, ktorí však nepatria do žiadnej veľkej skupiny, nemajú.
- (233) Článok 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu ABER preto nemožno chápať v tom zmysle, že MSP, ktorý sa v dôsledku akvizície alebo fúzie stane veľkým podnikom, by stále mohol automaticky využívať postavenie MSP počas dvoch po sebe nasledujúcich účtovných období.

⁽³⁷⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 27. februára 2014 vo veci C-110/13, HaTeFo, ECLI:EU:C:2014:114, bod 32.

⁽³⁸⁾ Pozri najmä: rozsudok Súdneho dvora z 24. septembra 2020 vo veci C-516/19, NMI Technologietransfer, ECLI:EU:C:2020:754, body 31 – 34; rozsudok Súdneho dvora z 29. apríla 2004 vo veci C-91/01, Taliansko/Komisia, ECLI:EU:C:2004:244, body 31, 50 – 54; rozsudok Súdneho dvora z 27. februára 2014 vo veci C-110/13, HaTeFo, ECLI:EU:C:2014:114, body 34 a 39; rozsudok Všeobecného súdu zo 14. októbra 2004 vo veci T-137/02, Pollmeier/Komisia, ECLI:EU:T:2004:304, body 61 a 62.

⁽³⁹⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 29. apríla 2004 vo veci C-91/01, Taliansko/Komisia, ECLI:EU:C:2004:244, bod 50; rozsudok Súdneho dvora z 27. februára 2014 vo veci C-110/13, HaTeFo, ECLI:EU:C:2014:114, bod 33.

⁽⁴⁰⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 27. februára 2014 vo veci C-110/13, HaTeFo, ECLI:EU:C:2014:114, bod 33, rozsudok Súdneho dvora z 29. apríla 2004 vo veci C-91/01, Taliansko/Komisia, ECLI:EU:C:2004:244, bod 50.

- (234) Komisia preto nesúhlasí s výkladom českých orgánov, že dvojročné obdobie odkladu sa všeobecne vzťahuje na všetky prípady prekročenia stropov pre MSP bez ohľadu na dôvod. Ak sa podnik v dôsledku fúzie alebo akvizície stane súčasťou veľkého podniku a v dôsledku toho trvalo prekračuje hraničné hodnoty pre MSP, nie je naďalej MSP a nečelí rovnakým problémom (prístup k zdrojom, technológiám atď.).
- (235) Komisia ďalej nesúhlasí so stanoviskom českých orgánov, že judikatúra uvedená v odôvodnení 59 rozhodnutia o začatí konania sa musí obmedziť na článok 3 prílohy I k nariadeniu ABER (odôvodnenie 107). Hoci táto judikatúra mohla byť vydaná konkrétne v súvislosti s tzv. prepojenými podnikmi, podľa názoru Komisie sa tým nemení ani neobmedzuje všeobecný význam zásady praktického účinku. Komisia sa preto domnieva, že je potrebné ju vnímať ako všeobecne upravujúcu uplatňovanie vymedzenia MSP, najmä vzhľadom na to, že súdy Únie vo svojich rozhodnutiach podporili uplatňovanie podstaty vymedzenia MSP (napr. „... s cieľom zabezpečiť, aby výhody vyplývajúce pre MSP z rozličných pravidiel alebo opatrení v skutočnosti využívali len tie podniky, ktoré ich naozaj potrebujú“⁽⁴¹⁾).
- (236) Česko ďalej tvrdí, že hoci obsah právneho pravidla možno objasniť výkladom, výklad nemôže skresľovať právny predpis, ktorého význam je jasný a zrozumiteľný. Takýto postup by mohol viesť k neprijateľnej neistote v právnych úkonoch (odôvodnenie 106).
- (237) V tejto súvislosti Komisia pripomína, že podľa judikatúry súdov Únie by sa každý právny text mal vykladať v súlade s jeho znením (doslovný výklad), ale aj s náležitým zohľadnením zámeru zákonodarcu pri prijímaní textu. Komisia vysvetlila⁽⁴²⁾, že cieľom vymedzenia MSP je zabezpečiť, aby sa podporné opatrenia poskytovali len tým podnikom, ktoré ich skutočne potrebujú. Keďže vymedzenie MSP sa uplatňuje vo všetkých politikách, programoch a opatreniach, ktoré Komisia pre MSP vypracúva a vykonáva, je dôležité určiť, ktoré podniky sú skutočne MSP, pretože potrebujú pomoc, ktorú iné podniky nepotrebujú. V porovnaní s ostatnými podnikmi sa MSP stretávajú s jedinečným súborom problémov, ako už bolo vysvetlené v odôvodnení 222, ktoré toto osobitné zaobchádzanie odôvodňujú.
- (238) Vzhľadom na zdôvodnenia uvedené v odôvodneniach 221 až 237 Komisia opakuje, že článok 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu ABER sa neuplatňuje všeobecne a automaticky. Namiesto toho sa musí najprv uviesť, ktorá spoločnosť je relevantná pre výpočet údajov podľa článku 2 ods. 1 uvedenej prílohy a ktoré účtovné obdobia sú relevantné.
- (239) Ak sa teda štruktúra alebo vlastníctvo podniku po fúzii alebo akvizícii trvale zmenili a podnik v čase poskytnutia pomoci pôsobí pod kontrolou (v zmysle článku 3 ods. 3 prílohy I k nariadeniu ABER) „veľkého podniku“⁽⁴³⁾, takýto podnik sa sám osebe musí považovať za veľký podnik⁽⁴⁴⁾.
- (240) Z toho vyplýva, že takýto podnik by nemohol využívať postavenie MSP, a preto by nebol oprávnený na pomoc v rámci schémy, na ktorú sa vzťahuje skupinová výnimka.

7.3.2. Individuálna pomoc

- (241) V rozhodnutí o začatí konania Komisia predbežne dospela k záveru, že schéma bola zavedená už pred jej notifikáciou.
- (242) Počas formálneho vyšetrovacieho konania české orgány vysvetlili, že nebola otvorená žiadna výzva na predloženie žiadosti o pomoc, a preto v rámci tejto schémy nebola poskytnutá žiadna pomoc.
- (243) Komisia súhlasí s českými orgánmi, že pomoc uvedenú v odôvodnení 3 nemožno považovať za poskytnutú v rámci schémy, keďže táto schéma bola notifikovaná vo forme návrhu, a teda nebola schválená Komisiou a v čase poskytnutia pomoci v platnosti.

⁽⁴¹⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 29. apríla 2004 vo veci C-91/01, Taliansko/Komisia, ECLI:EU:C:2004:244, bod 50; rozsudok Súdneho dvora zo 14. októbra 2004 vo veci T-137/02, Pollmeier Malchow, ECLI:EU:T:2004:304, bod 61.

⁽⁴²⁾ Odporúčanie 2003/361/ES, odôvodnenie 12.

⁽⁴³⁾ Pozri aj odôvodnenie 61 rozhodnutia o začatí konania.

⁽⁴⁴⁾ Pozri aj odôvodnenie 61 rozhodnutia o začatí konania.

- (244) Z dôvodov uvedených v odôvodneniach 217 až 240 sa takáto pomoc nemôže považovať ani za pomoc poskytnutú na základe schémy SA.49594 (2017/XA), na ktorú sa vzťahuje skupinová výnimka, keďže bola poskytnutá veľkým podnikom, zatiaľ čo rozsah pôsobnosti schémy, na ktorú sa vzťahuje skupinová výnimka, bol obmedzený na MSP.
- (245) Individuálna pomoc uvedená v odôvodnení 3 teda nebola poskytnutá na základe schémy pomoci, a preto predstavuje „individuálnu pomoc“ v zmysle článku 1 písm. e) nariadenia Rady (EÚ) 2015/1589 ⁽⁴⁵⁾.
- (246) Formálnym vyšetrovaním sa takisto zistilo, že zo spoločností uvedených v odôvodnení 97, bola 17. januára 2018 poskytnutá individuálna pomoc spoločnosti ZEV Šaratice, a.s. (ďalej len „ZEV Šaratice“) ⁽⁴⁶⁾. Ku dňu poskytnutia pomoci sa mala spoločnosť ZEV Šaratice považovať za veľký podnik, ako sa vysvetľuje v ďalšom texte.
- (247) Vyplyva to z informácií predložených českými orgánmi, podľa ktorých sa 10. februára 2017 spoločnosť LUKROM, spol. s r.o. (ďalej len „LUKROM“) stala väčšinovým akcionárom spoločnosti ZEV Šaratice vlastniacim 62,52 % jej akcií. Tento podiel sa do konca roka 2017 ďalej zvýšil prostredníctvom postupného nákupu akcií na 70,2 %. Podľa českých orgánov sa z dôvodu väčšinového vlastníctva akcií od 10. februára 2017 spoločnosti ZEV Šaratice a LUKROM stali prepojenými podnikmi v zmysle článku 3 ods. 3 písm. a) prílohy I k nariadeniu ABER.
- (248) České orgány sa vo svojom podaní odvolali na rozsudok Všeobecného súdu vo veci T-745/17 (odôvodnenie 110). Podľa ich názoru Všeobecný súd v tomto rozsudku dospel k záveru, že článok 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu (EÚ) č. 651/2014 (ďalej len „všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách“) sa uplatňuje aj v prípade fúzií a akvizícií (odôvodnenie 110).
- (249) Situácia v uvedenom prípade sa však líšila od situácie spoločnosti ZEV Šaratice v tomto prípade: vo veci T-745/17 sa príjemca pomoci stal MSP v dôsledku prevodu akcií na inú spoločnosť. V tomto prípade je však situácia opačná: väčšinu akcií ZEV Šaratice získal veľký podnik LUKROM.
- (250) Účtovná závierka spoločnosti LUKROM za rok 2017 bola vykonaná k 31. decembru 2017. Celková ročná súvaha predstavovala 2 742 344 000 CZK (približne 107 miliónov EUR ⁽⁴⁷⁾). Za rovnaké obdobie sa v súvahe spoločnosti LUKROM uvádzal priemerný počet zamestnancov 301 a v ostatných spoločnostiach zahrnutých do súvahy tejto spoločnosti bolo ďalších 372 zamestnancov. Z týchto údajov vyplýva, že spoločnosť LUKROM bola v roku 2017 veľkým podnikom.
- (251) Účtovná závierka spoločnosti LUKROM za rok 2016 bola vykonaná k 31. decembru 2016. Celková ročná súvaha predstavovala 2 346 940 CZK (približne 86,8 milióna EUR ⁽⁴⁸⁾). Za rovnaké obdobie sa v súvahe spoločnosti LUKROM uvádzal priemerný počet zamestnancov 299 a v iných spoločnostiach zahrnutých do súvahy tejto spoločnosti bolo ďalších 375 zamestnancov. Z týchto údajov vyplýva, že spoločnosť LUKROM bola aj v roku 2016 veľkým podnikom.
- (252) Komisia sa preto domnieva, že rozsudok, na ktorý sa odvolávajú české orgány, nie je v tomto prípade na účely uplatňovania prílohy I k všeobecnému nariadeniu o skupinových výnimkách relevantný (pozri aj odôvodnenie 229).
- (253) Komisia však v rámci subsidiárnej právnej analýzy uplatní tie isté zásady, ktoré Všeobecný súd uplatnil v uvedenom rozsudku.
- (254) Ako sa uvádza v bode 94 uvedeného rozsudku, tak vnútroštátne orgány, ako aj Komisia musia presne určiť príslušné schválené účtovné obdobie a rok na účely spoločného výpočtu príslušných údajov v zmysle článku 2 ods. 1 prílohy I k všeobecnému nariadeniu o skupinových výnimkách v spojení s článkom 3 ods. 3 a článkom 4 ods. 2 uvedenej prílohy a sprítniť, ktorá spoločnosť alebo spoločnosti majú byť na tento účel zohľadnené.

⁽⁴⁵⁾ Nariadenie Rady (EÚ) 2015/1589 z 13. júla 2015 stanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 248, 24.9.2015, s. 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1589/oj>).

⁽⁴⁶⁾ Spoločnosti ZEV Šaratice, a.s. bola poskytnutá individuálna pomoc uvedená v odôvodnení 3 vo výške 234 722 CZK (približne 9 351 EUR); výmenný kurz zo 17. januára 2018: 1 EUR = 25,371 CZK).

⁽⁴⁷⁾ Výmenný kurz v decembri 2017: 1 EUR = 25,647 CZK.

⁽⁴⁸⁾ Výmenný kurz v decembri 2016: 1 EUR = 27,03 CZK.

- (255) V bode 93 uvedeného rozsudku Všeobecný súd ďalej uviedol, že je potrebné zohľadniť aj údaje spoločnosti, pod ktorej kontrolou príjemca pomoci uskutočnil značnú časť svojej hospodárskej činnosti počas posudzovaného účtovného obdobia.
- (256) Pri uplatňovaní tohto rozsudku na túto situáciu Komisia posudzuje údaje podniku ZEV Šaratice a LUKROM spoločne. Takýmto spoločným výpočtom sa zohľadňuje zmysel článku 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu ABER, ako zdôraznil Všeobecný súd v bode 94 rozsudku vo veci T-745/17. V opačnom prípade by sa vymedzenie MSP obchádzalo čisto formálnymi prostriedkami. Ak by sa analýza pojmu MSP mala vykonať dva roky pred štrukturálnou zmenou spoločnosti na každej zo strán transakcie osobitne, záver by bol vždy rozšírením pojmu MSP, čo by bolo v rozpore s potrebou vykladať článok 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu ABER prísne (odôvodnenie 230) a v súlade s jeho zmyslom.
- (257) Pokiaľ ide o príslušné schválené účtovné obdobie, dve účtovné obdobia predchádzajúce dátumu poskytnutia pomoci sa týkali rokov 2017 a 2016.
- (258) Účtovná závierka podniku ZEV Šaratice za rok 2017 bola uzatvorená 31. decembra 2017. Celková ročná súvaha predstavovala 120 286 000 CZK (približne 4,69 milióna EUR ⁽⁴⁹⁾). Vo výročnej správe spoločnosti ZEV Šaratice, a.s. za rovnaké obdobie sa uvádza osem zamestnancov.
- (259) Účtovná závierka ZEV Šaratice za rok 2016 bola uzatvorená 31. decembra 2016. Celková ročná súvaha predstavovala 120 286 000 CZK (približne 4,39 milióna EUR ⁽⁵⁰⁾). Vo výročnej správe spoločnosti ZEV Šaratice, a.s. za rovnaké obdobie sa uvádza deväť zamestnancov.
- (260) Ako sa uvádza v odôvodneniach 250 a 251, z účtovnej závierky prepojeného podniku ZEV Šaratice (LUKROM) za dve účtovné obdobia predchádzajúce dátumu poskytnutia pomoci vyplýva, že tento prepojený podnik samotný predstavuje „veľký podnik“ v zmysle prílohy I ku všeobecnému nariadeniu o skupinových výnimkách.
- (261) V súlade s článkom 2 ods. 1 prílohy I k nariadeniu ABER bol preto podnik ZEV Šaratice ku dňu poskytnutia pomoci, t. j. 17. januára 2018, prepojený s „veľkým podnikom“ v zmysle prílohy I k nariadeniu ABER, a teda bol jeho súčasťou. Preto podnik ZEV Šaratice nebol oprávnený na pomoc v rámci schémy SA.49594 (2017/XA), keďže takáto pomoc bola dostupná len pre MSP.
- (262) Pokiaľ ide o ostatné spoločnosti uvedené v odôvodnení 97, české orgány nevysvetlili, prečo boli tieto spoločnosti kontrolované, keďže podľa informácií poskytnutých českými orgánmi im od 1. januára 2018 nebola poskytnutá pomoc na poistné.

7.3.3. Neoprávnenosť individuálnej pomoci

- (263) Vzhľadom na to, že individuálna pomoc bola poskytnutá veľkým podnikom, nepatrí do žiadnej z kategórií podľa nariadenia ABER.
- (264) Keďže táto individuálna pomoc nebola poskytnutá na základe žiadnej schválenej schémy, ani sa na ňu nemohla vzťahovať skupinová výnimka podľa nariadenia ABER, Komisia potvrdzuje svoje predbežné pochybnosti a konštatuje, že individuálna pomoc, ktorá už bola poskytnutá veľkým podnikom, je neoprávnená ⁽⁵¹⁾.

7.4. Zlučiteľnosť individuálnej pomoci s vnútorným trhom

7.4.1. Príslušné usmernenia

- (265) Podľa bodu 656 usmernení z roku 2023 neoprávnene poskytnutá pomoc sa bude posudzovať v súlade s pravidlami v platnosti v deň poskytnutia pomoci. Komisia preto v tomto rozhodnutí posudzuje pomoc poskytnutú pred jej schválením Komisiou podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ a v prípade všetkej individuálnej pomoci poskytnutej pred 1. januárom 2023 (odôvodnenie 3) na základe usmernení z roku 2014.

⁽⁴⁹⁾ Výmenný kurz v decembri 2017: 1 EUR = 25,647 CZK.

⁽⁵⁰⁾ Výmenný kurz v decembri 2016: 1 EUR = 27,03 CZK.

⁽⁵¹⁾ Odôvodnenia 42 a 50 rozhodnutia o začatí konania.

7.4.2. Článok 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ a uplatniteľné usmernenia

- (266) Podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ možno pomoc považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak sa zistí, že pomáha pri rozvoji určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí, za predpokladu, že táto pomoc nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom.
- (267) Preto, ak má byť pomoc považovaná za zlučiteľnú podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, musí i) uľahčovať rozvoj určitej hospodárskej činnosti alebo určitých oblastí (pozitívna podmienka) a ii) nesmie nepriaznivo ovplyvniť podmienky obchodu v takom rozsahu, aby to bolo v rozpore so spoločným záujmom (negatívna podmienka). Tieto dve podmienky sú kumulatívne.
- (268) Komisia posudzuje, či sú tieto dve podmienky splnené vzhľadom na uplatniteľné usmernenia, ktorými sú usmernenia z roku 2014. Konkrétne sa v tomto prípade uplatňuje časť I kapitola 3 [Posúdenie zlučiteľnosti podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ], ako sa vykladá v rozsudku Súdneho dvora vo veci C-594/18 P ⁽⁵²⁾, a časť II oddiel 1.2.1.6 (Pomoc na platby poistného).

7.4.3. Posúdenie, či pomoc uľahčuje rozvoj hospodárskej činnosti

7.4.3.1. Identifikácia hospodárskej činnosti

- (269) Komisia konštatuje, že cieľom tejto individuálnej pomoci je podporiť poľnohospodárov v rizikových a krízových situáciách tým, že ich stimuluje, aby uzavreli poistenie. Poistenie je dôležitým nástrojom riadenia rizík a kríz v odvetví poľnohospodárstva, ktoré je vystavené častému výskytu takýchto udalostí. Týmto spôsobom pomoc podporuje poľnohospodársku prvovýrobu (odôvodnenie 9).
- (270) Podľa bodu 44 usmernení z roku 2014 pomoc v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach by mala byť v úzkom vzťahu s SPP, mala by byť v súlade s cieľmi rozvoja vidieka uvedenými v bode 10 uvedených usmernení a mala by byť zlučiteľná s pravidlami o spoločnej organizácii trhov s poľnohospodárskymi výrobkami.
- (271) Podľa bodu 46 usmernení z roku 2014 Komisia vychádza z toho, že opatrenia vykonávané na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 ⁽⁵³⁾ a jeho vykonávacích predpisov a delegovaných aktov a v súlade s nimi alebo ako dodatočné vnútroštátne financovanie v rámci programu rozvoja vidieka sú samy osebe v súlade s cieľmi rozvoja vidieka a prispievajú k ich dosiahnutiu.
- (272) Táto pomoc nebola spolufinancovaná v rámci opatrenia programu rozvoja vidieka Česka, ale bola navrhnutá v súlade s cieľmi rozvoja vidieka (odôvodnenie 63).
- (273) Komisia sa preto domnieva, že pomoc uľahčila hospodársku činnosť tým, že prispela ku konkurencieschopnosti a k odolnosti poľnohospodárskej prvovýroby.

7.4.3.2. Neexistencia stimulačného účinku

- (274) Podľa bodu 66 usmernení z roku 2014 má pomoc stimulačný účinok, keď sa v dôsledku nej správanie podniku zmení tak, že sa podnik zapojí do ďalšej činnosti prispievajúcej k rozvoju odvetvia, do ktorej by sa bez tejto pomoci zvyčajne nezapojil alebo by sa do nej zapojil len obmedzene či iným spôsobom. Pomoc nesmie slúžiť na subvencovanie nákladov na činnosť, ktoré by podniku vznikli v každom prípade, a nesmie slúžiť na kompenzáciu bežného podnikateľského rizika hospodárskej činnosti.

⁽⁵²⁾ Rozsudok Súdneho dvora (Veľká komora) z 22. septembra 2020 vo veci C-594/18 P, Rakúsko/Komisia, ECLI:EU:C:2020:742.

⁽⁵³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 zo 17. decembra 2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 487, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1305/oj>).

- (275) Podľa bodu 67 usmernení z roku 2014 sa predpokladá, že jednostranné opatrenia štátnej pomoci, ktorých cieľom je jednoducho zlepšenie finančnej situácie podnikov, ale ktoré žiadnym spôsobom neprispievajú k rozvoju odvetvia, a predovšetkým pomoc, ktorá sa poskytuje iba na základe ceny, množstva, jednotky výroby alebo jednotky výrobných prostriedkov, sa považujú za prevádzkovú pomoc, ktorá je nezlučiteľná s vnútorným trhom. Takáto pomoc okrem toho už svojou podstatou môže zasahovať do mechanizmov, ktorými sa reguluje organizácia vnútorného trhu.
- (276) Pomoc bola poskytnutá na náklady na poistné (odôvodnenie 21). Nešlo teda o subvencovanie nákladov na činnosť, ktoré by podniku vznikli v každom prípade, a neslúži na kompenzáciu bežného podnikateľského rizika hospodárskej činnosti a jej cieľom nebolo jednoducho zlepšiť finančnú situáciu podnikov.
- (277) Podľa bodu 70 usmernení z roku 2014 pomoc nemala na príjemcu stimulačný účinok v prípadoch, v ktorých sa práce na príslušnom projekte alebo činnosti začali vykonávať skôr, ako príjemca podal žiadosť o poskytnutie pomoci vnútroštátnym orgánom. Podľa bodu 35 ods. 25 usmernení z roku 2014 „začatie prác na projekte alebo činnosti“ je buď začiatok činností alebo stavebných prác týkajúcich sa investície, alebo prvý právny záväzok k objednaní zariadenia alebo využitiu služieb, alebo akýkoľvek iný záväzok, na základe ktorého je projekt alebo činnosť nezvratná, podľa toho, čo nastane skôr.
- (278) Podľa bodu 71 usmernení z roku 2014 žiadosť o pomoc musí obsahovať prinajmenšom meno/názov žiadateľa a informácie o veľkosti podniku, opis projektu alebo činnosti vrátane miesta, kde sa uskutočnia, dátumu začatia a ukončenia realizácie, výšku pomoci potrebnú na realizáciu a oprávnené náklady.
- (279) Podľa bodu 72 usmernení musia veľké podniky okrem toho v žiadosti opísať situáciu, ktorá by nastala bez poskytnutia pomoci a ktorá sa označuje ako kontrafaktuálny scenár alebo alternatívny projekt či činnosť, a predložiť dokumentáciu na doloženie kontrafaktuálneho scenára opísaného v žiadosti. Podľa bodu 73 usmernení pri doručení žiadosti musí orgán poskytujúci pomoc vykonať kontrolu vierohodnosti kontrafaktuálneho scenára a potvrdiť, že pomoc má požadovaný stimulačný účinok. Kontrafaktuálny scenár sa považuje za vierohodný, ak je hodnoverný a súvisí s faktormi rozhodovania prevládajúcimi v čase rozhodovania príjemcu o predmetnom projekte alebo predmetnej činnosti.
- (280) Ako vyplýva z odôvodnenia 67 rozhodnutia o začatí konania, pokiaľ ide o individuálnu pomoc, Komisia začala konanie podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ z dôvodu, že pomoc bola veľkým podnikom poskytnutá neoprávnené, a to z dôvodu pochybností súvisiacich s i) predložením kontrafaktuálneho scenára a s ii) časom predloženia žiadosti (pozri aj odôvodnenie 8).
- (281) Predloženie kontrafaktuálneho scenára:
- (282) Vo svojich pripomienkach k rozhodnutiu o začatí konania české orgány spochybnili výklad článku 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu ABER, ktorý podala Komisia, a tvrdili, že príjemcom, ktorí by neboli kvalifikovaní ako MSP v súlade s vymedzením uvedeným v prílohe I k nariadeniu ABER, nebola poskytnutá žiadna pomoc⁽⁵⁴⁾ (odôvodnenia 99 až 110).
- (283) České orgány však potvrdili, že žiaden z príjemcov, ktorí dostali pomoc na základe schémy SA.49594 (2017/XA), nepredložil kontrafaktuálny scenár (odôvodnenie 98).
- (284) České orgány nespochybňujú, že v schéme SA.49594 (2017/XA) nebola stanovená požiadavka predložiť *ex ante* kontrafaktuálny scenár. Tieto orgány ani nepožiadali Komisiu, aby sa odchýlila od tejto požiadavky stanovenej v usmerneniach z roku 2014⁽⁵⁵⁾.
- (285) Komisia sa preto domnieva, že prvý dôvod formálneho vyšetrovania sa potvrdil, keďže veľké podniky, ktorým bola poskytnutá neoprávnená individuálna pomoc, nepredložili *ex ante* kontrafaktuálny scenár preukazujúci, že pomoc mala stimulačný účinok.

⁽⁵⁴⁾ Táto pripomienka Česka sa netýka veľkých príjemcov, od ktorých už bola pomoc vymožená, ako je vysvetlené v odôvodnení 102 tohto rozhodnutia.

⁽⁵⁵⁾ Odôvodnenie 47 rozhodnutia o začatí konania.

7.4.3.3. Záver týkajúci sa prvej (pozitívnej) podmienky stanovenej v článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ

- (286) V prípade neexistencie riadne preukázaného stimulačného účinku nemožno predmetnú individuálnu pomoc považovať za pomoc uľahčujúcu rozvoj určitej hospodárskej činnosti alebo určitej oblasti.

7.4.4. Záver týkajúci sa zlučiteľnosti individuálnej pomoci s vnútorným trhom

- (287) Individuálnu pomoc, ktorá už bola poskytnutá veľkým podnikom na platby poistného pokrývajúceho škody na plodinách a hospodárskych zvieratách spôsobené prírodnými katastrofami, nepriaznivými poveternostnými udalosťami a škodami rastlín alebo chorobami zvierat (odôvodnenie 3), nemožno považovať za pomoc, ktorá má uľahčovať rozvoj určitej hospodárskej činnosti alebo určitej oblasti.
- (288) Takúto individuálnu pomoc preto nemožno považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ (ako sa vykladá so zreteľom na usmernenia z roku 2014) bez toho, aby bolo potrebné preskúmať druhú, negatívnu podmienku stanovenú v uvedenom ustanovení.

8. VYMÁHANIE

- (289) Podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ a ustálenej judikatúry súdov Únie je Komisia oprávnená rozhodnúť, aby príslušný členský štát upravil alebo zrušil pomoc, ak zistila, že pomoc je nezlučiteľná s vnútorným trhom⁽⁵⁶⁾. Súdny Únie takisto dôsledne trvá na tom, že povinnosť členského štátu zrušiť pomoc, ktorú Komisia považuje za nezlučiteľnú s vnútorným trhom, je určená na obnovenie pôvodnej situácie⁽⁵⁷⁾.
- (290) Súdny Únie v tejto súvislosti stanovili, že tento cieľ sa dosiahne, keď príjemca splatí sumy poskytnuté formou neoprávnenej pomoci, čím príde o výhodu, ktorú mal v porovnaní so svojimi konkurentmi na vnútornom trhu, a obnoví sa situácia pred vyplatenia pomoci⁽⁵⁸⁾.
- (291) V súlade s judikatúrou sa v článku 16 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2015/1589 stanovuje, že „ak sa prijímú záporné rozhodnutia v prípadoch neoprávnenej pomoci, Komisia rozhodne, že dotknutý členský štát prijme všetky potrebné opatrenia, aby vymohol pomoc od príjemcu (ďalej len „rozhodnutie o vymáhaní“). Komisia nebude vyžadovať vymáhanie pomoci, ak by to bolo v rozpore so všeobecnou zásadou práva Únie.“
- (292) Česko má preto povinnosť vymáhať neoprávnenú a nezlučiteľnú individuálnu pomoc (odôvodnenie 261) od podniku ZEV Šarattice, a.s. a od všetkých ostatných príjemcov, ktorí v čase poskytnutia takejto individuálnej pomoci boli veľkými podnikmi, pokiaľ táto pomoc nespĺňala všetky podmienky nariadenia Komisie (EÚ) č. 1408/2013⁽⁵⁹⁾ alebo pokiaľ sa neuplatňuje všeobecná zásada práva EÚ, ako sa tvrdilo v priebehu formálneho vyšetrovania. Vymáhanie sa vzťahuje na obdobie od dátumu, keď príjemca dostal pomoc k dispozícii, až do jej reálneho vymoženía. Suma, ktorá sa má vymôcť, sa úročí až do jej konečného vymoženía.

⁽⁵⁶⁾ Rozsudok z 12. júla 1973, Komisia/Nemecko, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, bod 13.

⁽⁵⁷⁾ Rozsudok z 21. marca 1990, Belgicko/Komisia, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, bod 66.

⁽⁵⁸⁾ Rozsudok zo 17. júna 1999, Belgicko/Komisia, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, body 64 a 65.

⁽⁵⁹⁾ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1408/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* v sektore poľnohospodárstva (Ú. v. EÚ L 352, 24.12.2013, s. 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1408/oj>).

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Schéma je zlučiteľná s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ.

Článok 2

Individuálnu pomoc, ktorá už bola poskytnutá veľkým podnikom na platby poistného pokrývajúceho škody na plodinách a hospodárskych zvieratách spôsobené prírodnými katastrofami, nepriaznivými poveternostnými udalosťami a škodcami rastlín alebo chorobami zvierat, bola poskytnutá v rozpore s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ a nie je zlučiteľná s vnútorným trhom.

Článok 3

1. Česko vymôže neoprávnenú pomoc uvedenú v článku 2.
2. Vymáhané sumy sa úročia od dátumu, keď ich prijímajúce veľké podniky dostali k dispozícii, až do ich skutočného vymoženía.
3. Úroky sa vypočítajú na základe zloženej úrokovej sadzby v súlade s kapitolou V nariadenia Komisie (ES) č. 794/2004 ⁽⁶⁰⁾ zmeneného nariadením Komisie (ES) č. 271/2008 ⁽⁶¹⁾.

Článok 4

1. V súlade s článkom 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2015/1589 musí byť vymáhanie pomoci uvedenej v článku 2 uvedeného nariadenia okamžité a účinné ⁽⁶²⁾.
2. Česko zaistí vykonanie tohto rozhodnutia do štyroch mesiacov od dátumu oznámenia tohto rozhodnutia.

Článok 5

1. Do štyroch mesiacov od oznámenia rozhodnutia Česko predloží Komisii tieto informácie:
 - a) úplný zoznam príjemcov, ktorí predstavujú veľké podniky v zmysle prílohy I k nariadeniu Komisie (EÚ) 2022/2472 ⁽⁶³⁾, ktorí vo svojej žiadosti nepredložili kontrafaktuálny scenár a dostali neoprávnenú pomoc uvedenú v článku 2;
 - b) celkovú sumu (istinu pomoci a úrok z vymáhanej sumy), ktorá sa má vymôcť od týchto príjemcov;
 - c) podrobný opis už prijatých a plánovaných opatrení na dosiahnutie súladu s týmto rozhodnutím;
 - d) podklady, z ktorých vyplýva, že príjemcom bol vydaný príkaz na vrátenie pomoci.

⁽⁶⁰⁾ Nariadenie Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (EÚ) 2015/1589 stanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/794/oj>).

⁽⁶¹⁾ Nariadenie Komisie (ES) č. 271/2008 z 30. januára 2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 794/2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. EÚ L 82, 25.3.2008, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/271/oj>).

⁽⁶²⁾ Článok 16 ods. 3 nariadenia Rady (EÚ) 2015/1589 z 13. júla 2015 stanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 ZFEÚ.

⁽⁶³⁾ Nariadenie Komisie (EÚ) 2022/2472 zo 14. decembra 2022, ktorým sa určité kategórie pomoci v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom pri uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 327, 21.12.2022, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2472/oj>).

2. Česko bude informovať Komisiu o priebehu plnenia vnútroštátnych opatrení prijatých na vykonanie tohto rozhodnutia až do vrátenia pomoci uvedenej v článku 2. Na požiadanie Komisie bezodkladne predloží informácie o opatreniach, ktoré už prijalo a plánuje prijať na dosiahnutie súladu s týmto rozhodnutím. Okrem toho poskytne aj podrobné informácie o výške pomoci a úrokoch z vymáhanej sumy, ktoré už od prijímajúcich veľkých podnikov vymohlo.

Článok 6

Toto rozhodnutie je určené Českej republike.

Článok 7

1. Komisia môže uverejniť totožnosť príjemcov nezlučiteľnej pomoci a sumy pomoci a úroky z vymáhaných súm vymožené pri uplatňovaní tohto rozhodnutia bez toho, aby bol dotknutý článok 30 nariadenia (EÚ) 2015/1589.

2. V prípade, že toto rozhodnutie obsahuje dôverné informácie, ktoré by nemali byť zverejnené, oznámte túto skutočnosť Komisii do 15 pracovných dní odo dňa jeho doručenia. Ak Komisii nebude v stanovenej lehote doručená odôvodnená žiadosť, bude to považovať za súhlas so zverejnením plného znenia tohto rozhodnutia. Žiadosť obsahujúcu príslušné informácie je potrebné zaslať elektronicky na túto adresu:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Greffe
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Stateaidgreffe@ec.europa.eu

V Bruseli 29. júla 2025

Za Komisiu
Teresa RIBERA
výkonná podpredsedníčka